

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE
HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Praha, 2018

Pavel Rehberger

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA

Hudební umění

Bicí nástroje

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**SKUPINA BICÍCH NÁSTROJŮ ORCHESTRU NÁRODNÍHO DIVADLA –
HISTORIE A SOUČASNOST**

Pavel Rehberger

Vedoucí práce: odb. as. Daniel Mikolášek

Oponent práce: Lubor Krása

Datum obhajoby: 6. září 2018

Přidělovaný akademický titul: Magistr umění (MgA.)

Praha, 2018

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

MUSIC AND DANCE FACULTY

Music Art

Percussion instruments

MASTER'S THESIS

**GROUP OF PERCUSSION INSTRUMENTS IN NATIONAL THEATRE
ORCHESTRA – HISTORY AND PRESENT**

Pavel Rehberger

Thesis advisor: odb. as. Daniel Mikolášek

Examiner: Lubor Krása

Date of thesis defense: September 6th, 2018

Academic title granted: Master of Arts (MgA.)

Prague, 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma

Historie skupiny bicích nástrojů orchestru Národního divadla

vypracoval samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne

.....

podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Abstrakt

V diplomové práci se věnuji tématu Historie skupiny bicích nástrojů orchestru Národního divadla v Praze. V úvodní kapitole pojednávám o historii orchestru a dějinách skupiny bicích nástrojů. V další části práce se zmíním o rozšiřování skupiny bicích nástrojů. Dále se zmíním o použití bicích nástrojů ve scénické hudbě a následně o nástrojovém vybavení skupiny a umístění bicích v orchestřišti. V páté kapitole se věnuji konkurznímu řízení, následuje téma mimoslužební činnosti, tzv. rozepisovači. Stěžejní částí mé práce jsou životopisy bývalých i současných členů skupiny bicích nástrojů. V přílohách přikládám několik fotografií, které mapují činnost skupiny a přehlednou tabulku s daty působení jednotlivých hráčů.

Klíčové pojmy

Národní divadlo, orchestr, historie, bicí nástroje, tympány, divadlo, životopis, buben, opera

Abstract

In my master thesis I deal with the theme of History of group of percussion instruments in National Theatre Orchestra in Prague. In the introductory chapter I talk about the history of the orchestra and the history of the group of percussion instruments. In the next part I will mention the extension of the group of percussion instruments. I also mention the use of percussion instruments in stage music, the instrumentation and the location of the drums in the orchestra pit. In the fifth chapter I deal with the theme of the auditions, followed by the topic of out-of-service activities. The core part of my work are the biographies of the former and current members of the group of percussion instruments. In the attachment, I enclose several photographs that map the group's activities and the table of players.

Key words

National theatre, orchestra, history, percussion instruments, timpani, theatre, curriculum vitae, drum, opera

Poděkování

Rád bych poděkoval panu Oldřichu Šatavovi za podněty a vzpomínky, které mi pomohly dát kusé informace do souvislostí. Dále bych poděkoval paní Marii Hradecké z Archivu Národního divadla a slečně Anetě Peterové z Hudebního archivu Národního divadla za velmi přínosné konzultace a pomoc při dohledávání informací, bez nichž by tato práce nenabyla výsledné podoby.

Obsah:

1. Úvod.....	11
2. Historie orchestru a skupiny bicích nástrojů ND	13
3. Skupina bicích nástrojů v orchestru ND	18
4. Bicí nástroje na scéně a za scénou.....	20
5. Nástrojové vybavení	23
6. Umístění bicích nástrojů v orchestřišti ND	25
7. Konkurzy.....	26
8. Mimoslužební činnost	28
9. Identifikace zdrojů.....	29
10. Životopisy.....	31
Filip Vilém Bláha.....	32
Josef Janota.....	33
Jan Janota	33
Otto Šourek	34
Rudolf Šmejkal.....	35
Karel Václav Černický.....	35
Jaromír Mácha.....	36
Karel Kubr	39
Jiří Kučera	39
Jaroslav Malý	40
Otakar Procházka	40
Josef Šebetka.....	41
Jaroslav Juklíček.....	41
Karel Mrázek.....	41
Josef Šroubek	42
Rudolf Mošna	43
Josef Fiala	44
Oldřich Šatava	45

Jan Mikeš	46
Jan Ouředník.....	47
Jiří Svoboda	48
Miroslav Kympl.....	49
Jaromír Rychetský	50
Jaromír Kubíček.....	52
Pavel Rehberger	53
Tomáš Koubek	55
Martin Kuzma.....	56
Pavel Svejkovský.....	57
Štěpán Hon.....	58
Yuki Takahashi	58
11. Závěr.....	60
12. Prameny a literatura	61
Prameny.....	61
Literatura	62
Internetové zdroje	63
13. Seznam fotografií	64
14. Přílohy	65
Příloha č. 1: Chronologický seznam hráčů na bicí nástroje	65
Příloha č. 2: Fotografie členů orchestru Prozatímního divadla z r. 1870.....	70
Příloha č. 3: Fotografie z nákupu nové sady tympanů.....	72
Příloha č. 4: Podpis Jana Koťálka	73
Příloha č. 5: Fotografie scénického hudby z Prodané nevěsty	74
Příloha č. 6: Strana z kalendáře ND z roku 1884.....	75
Příloha č. 7: Ukázka výpočtů apanáže opisovačů	76
Příloha č. 8: Fotografie Rudolfa Mošny.....	78
Příloha č. 9: Tabulka hráčů skupiny bicích nástrojů	79

Seznam použitých zkratek

AUS VN= Armádní umělecký soubor Víta Nejedlého

ČF= Česká filharmonie

ČNSO= Český národní symfonický orchestr

ČR= Česká republika

FOK= Symfonický orchestr hlavního města Prahy

FISYO= Filmový symfonický orchestr

HAMU= Hudební akademie múzických umění

JAMU= Janáčkova akademie múzických umění

LŠU= Lidová škola umění

ND= Národní divadlo

PKF= Pražská komorní filharmonie

PKOJF= Park kultury a oddechu Julia Fučíka

SOČR= Symfonický orchestr České republiky

SSSR= Svaz sovětských socialistických republik

StB= Státní bezpečnost

ÚKDŽ= Ústřední kulturní dům železničářů

ZSO= Západočeský symfonický orchestr

ZUŠ= Základní umělecká škola

1. Úvod

Tématem této diplomové práce je historie skupiny bicích nástrojů orchestru Národní divadlo (dále jen ND) v Praze. Jako člen zmíněné skupiny jsem chtěl zmapovat její historii, své předchůdce, podmínky působení v rámci celého orchestru s využitím svých zkušeností aktivního hráče. V práci se zabývám dějinami skupiny od založení samotného ND do současnosti, činností členů skupiny v rámci operních představení, nástrojovým vybavením, které mají hráči k dispozici, podobou konkurzního řízení, složením skupiny, problematikou opisovačů a životy jednotlivých hráčů, kteří ve skupině působili v průběhu celé její historie.

V kapitole „Historie orchestru a skupiny bicích nástrojů ND“ stručně pojednávám o dějinách orchestru ND od založení divadla až do současnosti a věnuji se zde také popisu historie skupiny bicích nástrojů.

V návaznosti na ní popisuji ve druhé kapitole skupinu bicích nástrojů, kde se zaměřuji na postupný vývoj a rozšiřování skupiny na více členů. Začátek její historie spadá do období založení divadla, které se vyznačovalo relativně malým počtem muzikantů v celém orchestru, což se odráželo i na velikosti dílčích skupin a tedy i případné nutnosti řešit nedostatek hráčů potřebných k odehrání tehdejšího repertoáru.

Třetí kapitolou otevírám téma využití bicích nástrojů ve scénické hudbě. Na úvod vysvětluji, jak se scénická hudba obvykle používá v rámci operního představení a poté uvádím několik příkladů oper, kde se ve scénické hudbě využívají bicí nástroje.

V kapitole čtvrté „Nástrojové vybavení“ se zmiňuji o nástrojích, které měli hráči v průběhu let k dispozici. V počátcích se nejednalo o žádné kvalitní nástroje, často si hráči přinášeli své vlastní nástroje. Tehdejším problémem byl nedostatek výrobců bicích nástrojů na českém území, od zahraničních distributorů se nástroje kupovaly až ve 2. polovině 20. století. Zde se také rozepisuji o současném umístění bicích nástrojů v orchestřišti.

Pátá kapitola ve větší míře vychází z mých vlastních zkušeností s konkurzními řízeními. Vysvětluji zde rozdíl mezi konkurzem do symfonického a divadelního orchestru, jejich repertoárem a skladbou uchazečů.

Šestá kapitola patří opisovačům. Tato činnost je doložena již z dob vzniku samotného orchestru, kdy členové kromě hraní v orchestru navíc v rámci mimoslužební činnosti opisovali pro divadlo hudební materiály. O životech těchto hráčů jsem bohužel nesehnal žádné bližší informace.

Samotné kapitole životopisů předchází identifikace zdrojů, kde popisují získávání informací z nejrůznějších zdrojů, archivů, muzeí a uměleckých institucí.

Páteří této práce jsou biografické medailonky jednotlivých členů skupiny řazené chronologicky podle data nástupu. Zde jsem shromáždil, přehledně seřadil a popsal členy na základě informací z dochovaných materiálů a z vyprávění bývalých hráčů orchestru. V některých případech i z autobiografických popisů, jež jsem od hráčů získal.

Cílem mé práce je podat přehledný materiál o historii skupiny bicích nástrojů skrze široký záběr souvisejících témat a dohledatelných historických faktů.

2. Historie orchestru a skupiny bicích nástrojů ND

Dějiny orchestru Národního divadla začínají již v Prozatímním divadle, hudebníci angažovaní v tomto divadle přešli poté do Národního divadla. Poprvé se orchestr představil při zahajovací opeře *Libuše* (B. Smetana) v roce 1883. V období prvního ředitele divadla Františka Adolfa Šuberta (1883–1900) zaměstnával orchestr celkem 64 hráčů. Největší zastoupení měly strunné nástroje (housele, violy, violoncella, kontrabasy), poté po dvou hráčích u fléten, hobojů, klarinetů a fagotů, dále lesní rohy, trombóny, trumpety. Následovala jedna harfa, malý a velký buben a tympány. Plat hráčů se pohyboval mezi 240 a 600 zlatými, přičemž nejvyšší gáži v průměru dostávala hobojová skupina a nejmenší skupina bicích nástrojů.¹ Orchestr doprovázel představení operního a později i baletního souboru.

Skupina bicích nástrojů orchestru ND byla z počátku existence divadla roku 1883 jednou z nejmenších co do počtu členů. Byli to pouze dva hudebníci, jeden tympánista (Jan Petržilka) a jeden hráč na velký buben nebo jiné bicí nástroje dle potřeby (Antonín Mařík). O rok později byla skupina rozšířena o jednoho člena, když byl angažován František Šebek, specialista na malý buben. Antonína Maříka, který přešel do skupiny dechových nástrojů, vystřídal na velký buben František Hozák. Od roku 1888 hrála skupina bicích nástrojů ve stejném obsazení až do roku 1901.² U tympánů byl věhlasný profesor konzervatoře Filip Vilém Bláha, kterého uznávali za jeho profesionalitu Bedřich Smetana a Antonín Dvořák.³ Jako profesor posunul výuku hry na tympány na vyšší úroveň hudebního vzdělání. K jeho kolegům patřil Jan Košťálek (malý buben) a František Hozák (velký buben), na jednu sezonu se ke skupině připojili též V. Jenčík a Josef Vaněk. Skupina se až do roku 1904 nerozšiřovala o stálé členy, k provádění děl s větším hráčským obsazením pravděpodobně využívali externích hráčů nebo hráčů z jiných skupin.⁴ Takovým instrumentalistou mohl být například Rudolf Černý, jenž převzal po odchodu Filipa Viléma Bláhy z konzervatoře výuku hry na

¹ NEJEDLÝ, Zdeněk. *Dějiny opery Národního divadla*. 2. vyd. Praha: Práce, 1949.

² Kalendáře Národního divadla. Archiv Národního divadla.

³ Český hudební slovník. *Český hudební slovník* [online]. Copyright © [cit. 23.06.2018]. Dostupné z:

http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=592

⁴ Kalendáře Národního divadla. Archiv Národního divadla.

tympány (tehdy byl frekventovanější název kotle), ač hrál jako stálý zaměstnanec v orchestru ND na flétnu.⁵

Na repertoáru divadla byly opery českých i zahraničních skladatelů (A. Dvořák, B. Smetana, Z. Fibich, L. Janáček, G. Bizet, G. Verdi, W. A. Mozart, A. Borodin, R. Wagner, P. I. Čajkovský a další). Orchester ND se zúčastnil v roce 1891 Jubilejní výstavy v Praze a o rok později hostoval ve Vídni na 1. Mezinárodní hudební a divadelní výstavě, kde slavil ohromný úspěch.⁶ Ze skupiny bicích nástrojů se vídeňského zájezdu zřejmě zúčastnili Filip Bláha, Jan Košťálek a František Hozák a pravděpodobně čtyři další externí hráči, kteří účinkovali v *Prodané nevěstě*.

V roce 1900 se stal ředitelem opery Karel Kovařovic. Rok na to vypukla v divadle stávková, kterou zapříčinilo vyhození houslisty Antonína Palečka, kterého dobrovolně následovali další hudebníci. Ti poté stáli u zrodu České filharmonie. Orchester začal vypisovat konkurzy na volná místa, konkrétně se poptávalo 10 prvních houslí, 9 druhých houslí, 6 viol, 5 violoncell, 2 harfy a další. Po doplnění míst bylo v orchestru zaměstnáno 72 hráčů.⁷ Za éry Karla Kovařovice se uváděla díla od O. Nedbala, A. Dvořáka, Z. Fibicha, B. Smetany, L. Janáčka, V. Nováka, M. A. Charpentiera, C. M. von Webera, W. A. Mozarta, R. Wagnera, Ch. W. Glucka, R. Strausse, B. Godunova L. van Beethovena a další.⁸

S příchodem Karla Kovařovice se událo několik změn i ve skupině bicích nástrojů. Profesora F. V. Bláhu vystřídal v roce 1902 u tympánů Josef Knobloch a o dva roky později nastoupil na pozici tympánisty Josef Janota. U velkého bubnu i nadále zůstal František Hozák, taktéž malý buben byl dále obsazen Janem Košťálkem. V roce 1904 se skupina bicích rozšířila o jednoho člena – hráče na piatti (talíře), kterých se ujal Miroslav Knobloch. U Miroslava a Josefa Knoblocha není známo přesné příbuzenské spojení, mohlo jít o otce a syna, dva bratry, či strýce a synovce. Dalším příbuzenským duem byl již zmíněný Josef Janota a jeho syn Jan Janota, který po svém otci zřejmě převzal pozici tympánisty.⁹ Jan Janota hrál na tympány až do roku 1910. Složení Miroslav Knobloch, Jan Košťálek a František Hozák vydrželo až do roku 1919.¹⁰

Orchester ND si vybudoval za Kovařovicova dirigování skvělé renomé, jezdil hostovat do Brna a občas i za hranice. V době 1. sv. války bylo mnoho členů

⁵ HOLZKNECHT, Václav, ed. *150 let Pražské konzervatoře: sborník k výročí ústavu*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1961.

⁶ NEJEDLÝ, Zdeněk. *Dějiny opery Národního divadla*. 2. vyd. Praha: Práce, 1949.

⁷ Tamtéž.

⁸ Tamtéž.

⁹ U Josefa Janoty nelze dohledat přesné datum úmrtí, zdroje se neshodují.

¹⁰ Kalendáře Národního divadla. Archiv Národního divadla.

orchestru povoláno do rakouské armády, zůstávajícím hudebníkům se snížil plat až o 80 procent. Platy se opět zvedly v květnu 1918. Po válce se počet hudebníků ustálil na 79 (11 prvních houslí se dvěma koncertními mistry, 11 druhých houslí, 8 viol, 5 violoncell, 5 kontrabasů, 4 flétny, 4 hoboje, 5 klarinetů, 3 fagoty, 6 lesních rohů, 4 trumpety, 5 pozounů, jedna tuba a 5 hráčů na bicí nástroje.¹¹ Na konci 1. sv. války přišel do skupiny bicích nástrojů renomovaný profesor Pražské konzervatoře Otto Šourek. V orchestru působil již od roku 1908 jako hráč na trumpetu, avšak kvůli problémům s nátiskem přešel v roce 1918 k velkému bubnu a setrval zde až do roku 1933. Velký buben hrál jeden rok spolu s Františkem Hozákem, který odešel na konci sezony 1918/1919. Jana Janotu vystřídal u tympanů v roce 1911 Alois Veselý, u ostatních nástrojů zůstává sestava neměnná až do 1928.¹²

V roce 1920 zemřel Karel Kovařovic a na pozici šéfa opery nastoupil Otakar Ostrčil. V prvních letech vedení Otakara Ostrčila se uskupení bicích nástrojů orchestru ND nezměnilo. Teprve v roce 1928 přišel nový člen Rudolf Šmejkal, který vystřídal Jana Košťálka u malého bubnu. Také Rudolf Šmejkal hrál v orchestru v předchozích letech ve skupině dechů (na polnici) a poté přešel k bicím nástrojům. K velkým změnám ve skupině došlo roku 1934, kdy odešel Alois Veselý a místo něho přišel k tympanům Jaromír Mácha. Odešel též Otto Šourek, kterého u velkého bubnu nahradil Karel Černický. O rok později se Karel Černický přesunul k malému bubnu, kde se střídal s Rudolfem Šmejkalem a k velkému bubnu přišel Jiří Kučera, jenž byl dříve členem skupiny dechových nástrojů. Na místo Miroslava Knoblocha nastoupil Karel Kubr. V roce 1936 se Karel Černický opět přesunul, tentokrát k tympanům, na něž hrál až do odchodu do důchodu v roce 1972. Tato nová sestava ve skupině bicích nástrojů přečkala 2. sv. válku.¹³ Otakar Ostrčil během svého vedení opery ND nastudoval úctyhodných 102 českých a 85 zahraničních oper a baletů.

V roce 1935 převzal vedení opery Václav Talich. Uváděl díla A. Dvořáka, B. Smetany, L. Janáčka, P. Bořkovce, C. Debussyho, W. A. Mozarta, J. Strausse, Ch. W. Glucka, L. van Beethovena. V době 2. sv. války korigovali repertoár divadla Němci, V. Talich i přes zákaz inscenoval český repertoár a musel čelit ohrožení fašisty.¹⁴ Prvním představením po válce, které divadlo věnovalo rudoarmějcům,

¹¹ NEJEDLÝ, Zdeněk. *Dějiny opery Národního divadla*. 2. vyd. Praha: Práce, 1949.

¹² Kalendáře Národního divadla. Archiv Národního divadla.

¹³ Kalendáře Národního divadla. Archiv Národního divadla.

¹⁴ VOVSOVÁ, Helena. *Orchestr Národního divadla*. Praha, 2012. Akademie múzických umění v Praze. Fakulta hudební. Vedoucí práce prof. Lubomír Malý.

jakožto osvoboditelům, byla *Prodaná nevěsta*. Oficiálně ale provoz ND zahájila až *Libuše* 27. 5. 1945.¹⁵ Po válce ze skupiny bicích nástrojů odešli Karel Kubr s Jaromírem Máchou a nově nastoupili Jaroslav Malý a Otto Procházka, který přešel ze skupiny dechových nástrojů (lesní roh). V roce 1948 skupinu doplnil ještě Josef Šebetka, následující rok odešel Rudolf Šmejkal.¹⁶

Po válce se stal šéfem opery Otakar Jeremiáš. Po krátké době byl však z funkce odvolán, znovu se vrátil až po únorovém převratu v roce 1948. Po Jeremiášovi nastoupil do čela opery Josef Pauer. Na počátku 50. let se v ND hrál převážně český a slovanský repertoár. V roce 1956 vystřídal J. Pauera ve funkci šéfa opery Jaroslav Vogel a o dva roky později stanul ve vedení Jan Seidel. Orchester se v roce 1958 zúčastnil EXPA v Bruselu, kde se hrála *Kouzelná flétna* a *Prodaná nevěsta*. Pod vedením J. Seidela se do ND dostal repertoár barokních skladatelů, např. *Acis a Galatea* (G. F. Handel), *Orfeus a Euridika* (Ch. W. Gluck). Po J. Seidelovi se stal šéfem opery ND Hanuš Thein.¹⁷ V 50. letech nastoupilo do skupiny bicích několik nových členů a skupina se rozšířila na 6 hráčů. V roce 1953 a 1954 přišli Karel Mrázek a Jaroslav Juklíček, kteří před příchodem působili ve skupině dechových nástrojů. Roku 1954 byl angažován Josef Šroubek. Zůstalo i několik hráčů z předchozích let: Karel Černický (tympány), Jaroslav Malý a Otto Procházka. Josef Šebetka a Jiří Kučera odešli v letech 1952 a 1953, Josef Šebetka se ale vrátil na konci 50. let a hrál zde až do roku 1980.¹⁸

V roce 1965 se vrátil do vedoucí pozice Jiří Pauer. Uveden byl např. B. Britten, S. Prokofjev, L. Janáček, B. Martinů. Po okupaci v roce 1968 se dostal do čela opery Václav Holzknecht.¹⁹ Během 60. let se skupina bicích nástrojů rozrostla až na 8 členů. Ke stávajícím hráčům (Karel Černický, Jaroslav Malý, Otto Procházka, Josef Šebetka, Karel Mrázek, Josef Šroubek) přibyl v roce 1961 Rudolf Mošna, v roce 1965 Josef Fiala a na konci 60. let také Oldřich Šatava. V roce 1960 skupinu opustil Jaroslav Juklíček a o 7 let později Karel Mrázek. V 70. letech se událo nejvíce změn ve složení skupiny. V průběhu desetiletí odešli Karel Černický, Jaroslav Malý, Otto Procházka, Rudolf Mošna a Josef Fiala. Ke zbylým hráčům (Josef Šebetka, Josef Šroubek a Oldřich Šatava) nastoupili postupně Jan Mikeš (1970, přešel ze skupiny dechových nástrojů), Jan Ouředník (1972), Jiří

¹⁵ Tamtéž.

¹⁶ Kalendáře Národního divadla. Archiv Národního divadla.

¹⁷ VOVSOVÁ, Helena. Orchester Národního divadla. Praha, 2012. Akademie múzických umění v Praze. Fakulta hudební. Vedoucí práce prof. Lubomír Malý.

¹⁸ Kalendáře Národního divadla. Archiv Národního divadla.

¹⁹ VOVSOVÁ, Helena. Orchester Národního divadla. Praha, 2012. Akademie múzických umění v Praze. Fakulta hudební. Vedoucí práce prof. Lubomír Malý.

Svoboda (1977) a Miroslav Kympl (1979). Jan Mikeš a Jiří Svoboda odešli v roce 1978. Skupina čítala celkem 7 hráčů.²⁰ Na začátku 70. let orchestr cestoval po zemích východního bloku, dostal se i na Západ, celkem absolvoval 40 zájezdů.²¹ V roce 1980 se stal šéfem opery Zdeněk Košler. Divadlo i orchestr se připravovali na 100. výročí založení divadla, vybrány byly např. opery *Tajemství*, *Dvě vdovy*, *Hubička*, *Dalibor*, *Prodaná nevěsta*, *Nevěsta messinská*, *Chytračka*, *Ohnivý anděl*. V roce 1985 nastoupil na místo šéfa opery František Kajnar, který v ND vydržel dvě sezóny. Po něm vedl operu Václav Riedlbauch. Po sametové revoluci pozici šéfa opustil, protože stál na straně komunistického režimu a ve vedení stanula Eva Herrmanová. Po ní přišel Josef Průdek a následně Jiří Nekvasil. V letech 2006–2011 byl uměleckým ředitelem opery Jiří Heřman a roku 2011 nastoupil Rok Rappl.²² V 80. letech neproběhlo ve skupině bicích nástrojů mnoho změn. Odešel pouze Josef Šebetka (1980) a nově byli zaměstnáni Jaromír Rychetský (1980) a Jaromír Kubíček (1983). V roce 1998 nastoupil za odcházejícího Josefa Šroubka Pavel Rehberger.²³ V novém tisíciletí se ve skupině vystřídal několik hráčů, na místa Miroslava Kympla, Jana Ouředníka, Oldřicha Šatavy a Jaromíra Rychetského byli angažováni Tomáš Koubek, Martin Kuzma, Pavel Svejkovský, Štěpán Hon a Yuki Takahashi. V současnosti působí na pozici tympánisty a vedoucího skupiny Pavel Rehberger (od roku 2011), 2. tympánista je Tomáš Koubek a u bicích nástrojů se střídají Jaromír Kubíček, Pavel Svejkovský, Štěpán Hon, Yuki Takahashi.

²⁰ Kalendáře Národního divadla. Archiv Národního divadla.

²¹ VOVSOVÁ, Helena. Orchestr Národního divadla. Praha, 2012. Akademie múzických umění v Praze. Fakulta hudební. Vedoucí práce prof. Lubomír Malý.

²² Tamtéž.

²³ Kalendáře Národního divadla. Archiv Národního divadla.

3. Skupina bicích nástrojů v orchestru ND

Skupina bicích nástrojů byla na počátku existence orchestru ND (roku 1883) jednou z nejmenších co do počtu členů. Byli to pouze dva hudebníci, jeden tympánista a jeden hráč na velký buben nebo jiné bicí nástroje dle potřeby.²⁴ Lze se tedy jen domnívat, v jakém obsazení se hrála například slavnostní premiéra opery *Libuše* při znovuotevření ND 18. 11. 1883. V partituře jsou předepsané tympány, velký buben, činely a triangl, to znamená party pro čtyři hráče. Jednou z možností by mohla být externí spolupráce, tzv. výpomoc, k doplnění hráčů do potřebného počtu. Další variantou je, že bylo provedení chudší o některé nástroje. Mohlo dojít také na výpomoc z řad hráčů dechových skupin, kteří měli průpravu povinných bicích při studii na konzervatoři nebo vojenských hudebních školách. Právě toto vypomáhání lze vysledovat v kalendářích ND, kde někteří hráči, kteří hráli na dechové nástroje, jsou později uváděni u bicích. Od roku 1884 byla skupina rozšířena o jednoho člena, hráče na malý buben Františka Šebka. Tento stav vydržel až do roku 1904, kdy se skupina rozrostla o dalšího člena. Složení skupiny bicích bylo následující – tympány, velký buben, činely²⁵ a malý buben. A v roce 1935 se skupina rozšířila na pět hráčů především díky narůstajícím nárokům repertoáru na hráče samotné. Od roku 1945 je skupina ustálena na šesti hráčích. To je stav, který trvá až na občasné výjimky dodnes. Svého času bývala praxe taková, že ve skupině bicích nástrojů byla možnost obsadit jedno místo hráčem z dechové sekce, který již nemohl ve své profesní kariéře dále pokračovat, obvykle nedlouho před odchodem do důchodu. Tím se skupina dočasně rozšířila na sedm hráčů. Jako příklad lze uvést pozounistu Josefa Fialu, který na posledních šest let angažmá v ND přešel do skupiny bicích. Je málo pravděpodobné, že by za současných podmínek dokázal v konkurenci ostatních bicistů obstát. Samotná praxe si postupně vytvořila model dvou hráčů na tympány a čtyř hráčů na bicí nástroje, z nichž jeden má v povinnosti hrát v případě potřeby i na tympány. Postupný nárůst bicí sekce ze dvou na šest hráčů odpovídá postupnému rozšiřování orchestru i v ostatních sekcích.

Nástrojové obsazení bicích v jednotlivých operách předepisoval přímo skladatel. Během hudebního vývoje se rozšířilo množství a rozmanitost užívaných bicích nástrojů. Zatímco v 18. století se mezi běžné bicí nástroje řadily tympány, velký buben a bubínek, v průběhu 19. století se začaly uplatňovat činely, triangl,

²⁴ Kalendáře Národního divadla. Archiv Národního divadla.

²⁵ Tehdy se činelům říkalo talíře, název je odvozený z překladu italského výrazu piatti.

tamburína, kastaněty, zvonkohra, tam tam, gong aj. Po polovině 19. století přibyly i melodické a zvukomalebné bicí, např. xylofon, zvony, zvonkohra, bič, řehtačka, kovádlina, kravské zvonce. Tento vývoj pokračoval i ve 20. století (např. vibrafon a marimba).

4. Bicí nástroje na scéně a za scénou

Využití jednotlivých bicích nástrojů v operních představeních za scénou nebo na jevišti, kde vystupují hudebníci v kostýmech, je předepsané skladatelem.²⁶ Další variantou je předem připravená nahrávka scénické hudby, která na živo hranou scénickou hudbu nahrazuje.²⁷ U koncertního provedení skladeb se scénická hudba umísťuje za podium nebo také bývá prováděna z balkonů v koncertním sále. V opeře se využívá scénické hudby velmi často. Již od prvních operních představení se používaly zvukové efekty jako například stroj na vítr, hromy a blesky.²⁸ Od té doby skladatelé umocňovali hudební složku mimo orchestr i rozšiřováním palety používaných hudebních nástrojů. V 2. polovině 19. století tato snaha dochází k vrcholu, někteří skladatelé využívají na scéně/za scénou i malého orchestru složeného převážně z dechových a bicích nástrojů, výjimečně i sboru a jiných nástrojů.

Vybrané příklady užitých nástrojů:

- Giuseppe Verdi: *Nabucco* (1842)
dechovka²⁹, malý buben, velký buben a činely
- Giuseppe Verdi: *Rigoletto* (1851)
sbor, velký buben a zvony
- Giuseppe Verdi: *Trubadúr* (1853)
sbor, harfa a zvony
- Bedřich Smetana: *Braniboři v Čechách* (1863)
vířivý (nebo vojenský) buben na jevišti v kostýmu
- Bedřich Smetana: *Prodaná nevěsta* (1863–1866), pochodu komediantů
Zde je užití bicích nástrojů velmi důležité. Hudebníci jsou součástí scény s vesnickou kapelou na jevišti oblečení v kostýmech. V průběhu výstupu čekají na narážky v textu (v recitativech), podle kterých reagují a hrají z paměti. Bedřich Smetana využívá na začátku třetího jednání hráčů na malý buben, velký buben a činely, trumpetistu a hráče na pikolu.
- Richard Wagner: *Mistři pěvci norimberští* (1845–1867)
vojenské bubny na jevišti

²⁶ Výjimečně se nástroje na scéně používají jako efekt na přání inscenačního týmu, režiséra nebo dirigenta.

²⁷ Příkladem je inscenace Verdiho *Traviaty* z roku 1998.

²⁸ Např. opera *Rinaldo* od Georga Friedricha Händela.

²⁹ V italské terminologii nese označení banda.

- Bedřich Smetana: *Dalibor* (1867)
zvon za scénou
- Arrigo Boito: *Mefistofeles* (1867)
žestě, malý buben, gong a velký buben
- Giuseppe Verdi: *Aida* (1871)
žestě a velký buben
- Modest P. Musorgskij: *Boris Godunov* (1868–1872)
rozsáhlá sada zvonů
- Richard Wagner: *Zlato rýna* (1874)
šest kovadlin různých výšek³⁰
- Bedřich Smetana: *Tajemství* (1878)
cepy zhotovené ze dřeva a slámy hrané za scénou nebo v orchestřišti podle momentální inscenace
zvon za scénou
- Gioacchino Puccini: *Bohéma* (1896)
dva bubínky a čtyři trubky na jevišti (venkovská slavnost)
trubky, flétny a malý buben
- Karel Kovařovic: *Psohlavci* (1896–1897)
vojenské bubny
- Gioacchino Puccini: *Madama Butterfly* (1904)
gong a slavík
- Gioacchino Puccini: *Turandot* (1921–1924)
sbor a gong
- Leoš Janáček: *Věc Makropulos* (1923–1925)
žestě a tympány v předehře
- Leoš Janáček: *Z mrtvého domu* (1928)
rozsáhlá sada zvonů
- Carl Orff: *Měsíc* (1939)
tympán, velký buben a činel
- Sergej Prokofjev: *Vojna a Mír* (1941–1942)
vojenské bubny na scéně v kostýmech
- Otmar Mácha: *Jezero Ukereve* (1960–1963)
orientální buben větších rozměrů
mluvená role bubeníka³¹

³⁰ V dnešní době se občas některé scénické nástroje přizvučují, např. scéna v kovářské dílně z inscenace z roku 2005.

Příklady nepůvodního užití nástrojů za scénou:

- Leoš Janáček: *Její pastorkyně* (1903, premiéra inscenace 27. 2. 1941)³²
Dirigent Václav Talich si vyžádal v představení *Její Pastorkyně* umístění xylofonu na úvod opery přímo za scénu do portálu. Xylofon má znázorňovat klapání mlýna a hrává se většinou v orchestřišti.
- W. A. Mozart: *Kouzelná flétna* (1791, premiéra inscenace 22. 4. 1993)
Ve Stavovském divadle se využívalo na přání režiséra Davida Radoka scénického hudebního efektu, kdy ve finále prvního jednání byly umístěny trumpety a tympány spolu se sborem přímo do nákladního výtahu. Ten se stal v daný okamžik součástí scény v zadní části jeviště. V každém případě, se jednalo o režijní záměr. U jiných nastudování se stejné místo hraje z orchestřiště.

³¹ Zde vystupoval Rudolf Mošna.

³² Podle vzpomínek Oldřicha Šatavy.

5. Nástrojové vybavení

Skupina bicích nástrojů ND nebyla vždy vybavena špičkovými nástroji, které by odpovídaly nárokům divadelního provozu.³³ Až do sedmdesátých let 20. století se hrálo na nástroje, které se sotva mohly rovnat kvalitou nástrojům z jiných nástrojových skupin. Jednak neexistovala v Čechách konkurenceschopná výroba bicích nástrojů určená pro symfonickou orchestrální hru, jednak bylo velmi obtížné kvalitní nástroje opatřit v rámci systému plánovaného hospodářství. Československá firma AMATI KRASLICE sice vyráběla bicí nástroje, ale nikoliv k užití v hudbě klasického repertoáru. Jen některé nástroje z firemního sortimentu se daly omezeně použít v operním nebo symfonickém orchestru. Dá se říci, že byl v Československu nedostatek kvalitních nástrojů.

Za takové situace bylo nutné chybějící nástroje nahradit domácí výrobou. Za zmínku stojí „hrdinský čin“ v podobě upraveného xylofonu Rudolfa Mošny nejspíše ze sedmdesátých let 20. století, který je v užívání dodnes. Jedná se o důmyslně upravený tzv. čtyřřadový xylofon, kde bylo využito pouze čtyř dřevěných kamenů připevněných na dřevěnou ozvučnici. Tento praktický bicí nástroj našel využití v opeře *Jenůfa* od inscenace z roku 1983.

Tympány, na které se hrálo od vzniku opery ND, se nedochovaly, takže jejich výrobce již nelze zjistit. Ve druhé polovině 20. století byly velice rozšířené tympány firmy „Československé hudební nástroje“ z Hranic na Moravě. Ve výbavě byl základní pár tympánů a k nim přiřazené klikové a šroubové tympány tehdy východoněmecké značky Lefima. Na tyto nástroje se hrálo v ND až do sedmdesátých let 20. století. Byly to na svou dobu velice zdařilé nástroje a svojí konstrukcí se blížily nástrojům od tradičních výrobců z Německa a západní Evropy. V roce 1975 byla skupina bicích za velkého přispění vedoucího skupiny Oldřicha Šatavy vybavena novými tympány značky LUDWIG „Dresden Model“, u kterých byl již znát výrazný posun v konstrukčním provedení. V polovině osmdesátých let byly zakoupeny tympány značky ADAMS model „PROFESSIONAL“ (dnes umístěné na zkušební orchestr) a jeden základní pár modelu „UNIVERSAL“, který je využíván především při zkouškách a do scénické hudby. V roce 2008 se ND rozhodlo k nákupu celé sady nových tympánů německého výrobce zn. Kolberg. Jedná se o mimořádně kvalitní moderní výrobek, který umožňuje maximální rozvinutí zvukových a dynamických vlastností nástroje. Komfortní hraní umožňuje se zcela soustředit na výkon na

³³ Dle vzpomínek bývalých členů bicí sekce orchestru ND.

rozdíl od dřívějších konstrukcí s technickými nedostatky. Od stejného výrobce byla zakoupena sada trubkových zvonů.

Dalšími nástroji, které postupně doplnily, rozšířily nebo nahradily stávající vybavení, jsou xylofon zn. MUSSER, zvonkohra zn. STUDIO 49, velký buben zn. ADAMS umístěný v orchestřišti, malý buben zn. Ludwig model „supersensitive“ a zn. SONOR model „designer“, párové činely zn. ZILDJIAN, PAISTE, a velká sada zvonů zn. STUDIO 49.³⁴ Tyto zvony nahradily po mnoha letech nástroj vyráběný v Hranicích na Moravě, který po dynamické a akustické stránce již nedostačoval. Z této sady se dochovalo pouhé torzo a jednotlivé zvony. V současné době je v orchestřišti velká chromatická sada od firmy Kolberg.

³⁴ V dnešní době se využívají na zkušební orchestru.

6. Umístění bicích nástrojů v orchestřišti ND

Během rekonstrukce ND, která probíhala mezi léty 1978–1983, se orchestřiště výrazně zmenšilo celkem o 12 m², což mělo neblahý vliv na rozmístění hráčů v orchestru. Menší prostor vznikl rozšířením hlediště o jednu řadu. Při plánování rekonstrukce však nebyl brán zřetel na prostor pro umístění bicistů. Až po důrazných připomínkách samotných hráčů, kteří zjistili nedostatky při probíhající rekonstrukci, bylo rozhodnuto o vybourání a posunutí zděné příčky i s vchodovými dveřmi. Problém s místem se tím vyřešil pouze částečně, a proto zde nebyla jiná možnost, než ponechat sekci v postranní „kapse“ orchestřiště. Z akustického hlediska jsou zde umístěné bicí nástroje velice znevýhodněny. Při hře samotné je nutno vynaložit zcela jiné dynamické prostředky k vyrovnanému zvuku celého orchestru. To má za následek nepřiměřenou zvukovou bariéru, která je při hře v silné dynamice mnohdy nebezpečná a vede k postupnému poškození sluchu.

Tympány jsou umístěny z pohledu diváka v pravém rohu pod jevištěm vedle pozounů a tuby, zato bicí nástroje až za žesťovými v přístupové chodbě do orchestřiště. Skupina bicích má jen minimální kontakt s tympány a větší částí orchestru, což komplikuje jejich souhru.

7. Konkurzy

Repertoár konkurzů do skupiny bicích nástrojů operního a symfonického orchestru se navzájem odlišuje.

Organizace průběhu konkurzu bývá dopředu navržena vedoucím skupiny po dohodě s celou nástrojovou skupinou. Dále je vítěz tohoto řízení schválen uměleckou radou a šéfdirigentem v souladu s konkurzním řádem jednotlivých hudebních těles.³⁵

Konkurzy probíhají různým způsobem. Je to soutěž o získání pracovního místa v orchestru. Aby se zabránilo neregulérnosti, hrají všichni uchazeči stejný povinný repertoár. Party jsou předem určeny a zaslány uchazečům. Jednou z možností (obvyklejší v symfonickém orchestru) je dvoukolový konkurz, přičemž první kolo může být anonymní (hráno za plentou), a druhé, většinou závěrečné, kolo je veřejné. Tato varianta se uplatňuje při větším počtu uchazečů. U jednokolového konkurzu, který bývá v operním orchestru volen častěji, se postupně prostrídají jednotlivé bicí nástroje.

Při konkurzu do orchestru ND jsou požadovány party především z operního či baletního světového i domácího repertoáru. Základem prokázání technické úrovně hráče je vždy hra na malý buben. Zde bývá použit často společný³⁶ repertoár (např. vybrané části partů *Šeherezády*, *Bolera*, koncertní etudy). Následují melodické bicí nástroje (xylofon, zvonkohra, vibrafon), tamburína, párové činely a tympány. Pokud je konkurz vypsán na místo tympánisty, repertoár je tomu přímo podřízen.

Ještě donedávna bylo běžné, že ke konkurzům do Národního divadla přicházeli pouze hudebníci české národnosti. Postupně však dochází k situaci, kdy se obsazují místa v orchestru zahraničními uchazeči. Nabídka a poptávka zde hraje také jistou roli. V dnešní době, která umožňuje studovat takřka po celém světě, se často stává, že vyhrávají konkurzní řízení hudebníci z jiných zemí (např. ve skupině 2. houslí Ayako Noguchi, Tatjana Imenová Mistrjuková). Tak je tomu i ve skupině bicích nástrojů, kde se v roce 2017 stala členem skupiny bicích nástrojů Yuki Takahashi. Zároveň se tím zvyšuje konkurence v daném oboru. Zahraničních hráčů zde není zdaleka tolik jako v orchestrech v zemích západní Evropy, kde je finanční situace výrazně lepší, ale je patrné, že se můžeme v budoucnu dočkat mnohem většího zájmu ze strany kvalifikovaných hudebníků

³⁵ Podle osobních zkušeností z konkurzních řízení.

³⁶ Jedná se o univerzální výběr z repertoáru, který se používá při konkurzech do symfonických i operních těles.

z jiných států. Nelze přehlédnout i to, že o studium na tuzemských vysokých hudebních školách, jako např. HAMU a JAMU, mají zájem zahraniční studenti a po absolvování úspěšně nastupují do zdejších orchestrů.

8. Mimoslužební činnost

Podle doložených informací z Hudebního archivu ND³⁷ rozepisovali někteří členové orchestru ND notové materiály hudebních děl. Mnozí z nich byli zároveň hráči na bicí nástroje. Jednotliví hudebníci rozepisovali pro potřeby Národního divadla partitury, orchestrální hlasy nástrojových skupin, jejich části nebo scénickou hudbu. Materiály byly připravovány k příležitosti uvedení jednotlivých titulů, vesměs oper a baletů, a často se jednalo o první provedení.

Nejstarším doložitelným je Václav Rebrovicz, který hrál na tympány v orchestru Prozatimního divadla. Opisoval české opery. Je uveden u jedné partitury a také u několika sad orchestrálních hlasů, např. tituly *V studni* (Vilém Blodek), *Tajemství, Dalibor* (Bedřich Smetana), *Král a Uhlíř* (Antonín Dvořák, první zhudebnění B. 21) a další. Přepisovaných materiálů však může být mnohem víc. Doložitelný časový rozptyl jeho působení je 1867–1878, tedy v době probíhající výstavby budovy Národního divadla.

Jméno Jana Košťálka je uvedeno u velkého množství partitur (jsou jich desítky) a orchestrálních partů z drtivé většiny českého repertoáru. Dalo by se říci, že patřil mezi stěžejní opisovače na přelomu 19. a 20. století. V letech 1893–1931 ročně rozepsal materiály hned k několika titulům. Např. *Dvě vdovy, Libuše, Braniboři v Čechách* (Bedřich Smetana), *Starý ženich* (Karel Bendl), *Na starém bělidle – 1. jednání* (Karel Kovařovic), *Jessika* (Josef Bohuslav Foerster), *Karlštejn* (Vítězslav Novák), *Král a uhlíř* (Antonín Dvořák), balet *Šípková Růženka* (Čajkovský), *Z pohádky do pohádky* (Oskar Nedbal), *Dramatická ouvertura* (Josef Suk – 1893).

Miroslav Knobloch opisoval notové materiály v menší míře. Jednalo se pouze o příležitostnou výpomoc. Vesměs je podepsán pod partiturami českých titulů, ovšem nikdy je nepsal celé, většinou spolupracoval Janem Košťálkem. Rozepisoval v letech 1903–1907 (např. Oskar Nedbal *Z pohádky do pohádky*, Otakar Ostrčil *Vlasty skon*).

František Hozák rozepisoval orchestrální party mezi lety 1874 a 1906. Jednalo se přibližně o deset titulů z českého operního repertoáru, např. *Král a uhlíř, Jakobín* (Antonín Dvořák), *Šárka* (Zdeněk Fibich), *Psohlavci* (Karel Kovařovic).

V. Jenčík se jako kopista podílel na přepsání scénické hudby k opeře *Hubička* (nedatováno, přibližně mezi lety 1883–1900).

³⁷ Informace jsou čerpány ze vznikající databáze a jsou konzultovány s pracovníky Hudebního archivu ND.

9. Identifikace zdrojů

Zjišťování informací o členech orchestru vede mnohdy přes několik informačních kanálů nebo zdrojů, které se navzájem doplňují. Archiv ND³⁸ může čerpat z kalendářů (viz seznam literatury), které pravidelně vycházely od roku 1883 a zaznamenávaly průběh historie až do roku 1930. V jednotlivých kalendářích Národního divadla jsou uvedena všechna jména členů orchestru a to velmi pečlivým způsobem. Hráči jsou zařazení u jednotlivých nástrojů, na které hráli, a zároveň je u jejich jména uvedena adresa trvalého bydliště. Tím lze vysledovat období, od kdy byli hudebníci angažováni a kdy je na stejné pozici v orchestru vystřídali jiní hráči. Dokonce je možné zjistit změnu nástroje v rámci orchestru, kdy například hráč na velký buben odešel hrát na tubu (Antonín Mařík). Poté ND přešlo k vydávání ročenek, které navazovaly na kalendáře a vycházely až do roku 1945, ročenka z let 1933 se však nedochovala. Znovu začaly vycházet až od sezony 1954/1955, byly publikovány v nepravidelných intervalech až do roku 2007. V pozdějších ročenkách se už pokaždé neuváděla jména členů orchestru, padla v nich zmínka jen o sólových pozicích. U některých hráčů bylo nutné zjistit doplňující informace z Národního archivu hlavního města Prahy, dále z fondu Policejního ředitelství Prahy II, z Divadelního oddělení Národního muzea a Národního muzea – Českého muzea hudby.

Fond Policejního ředitelství má k dispozici evidenci obyvatel a lze dohledat základní údaje o některých hráčích, jako jsou datum a místo narození a úmrtí, adresa bydliště, členové rodiny, potomci a náboženské vyznání. Ne vždy jsou informace úplné, nicméně o některých hudebnících neexistuje žádný záznam, zmínka ani obrazový materiál.

U většiny členů je možné dohledat i portrétní fotografie na tablech zaměstnanců orchestru ND, která jsou vystavena ve velké zkušebně v provozní budově³⁹, nebo uschována v ateliérech ND.⁴⁰ Tabla jsou cenným informačním zdrojem i díky popiskům u jednotlivých fotografií. Na fotografiích dokonce figurují i hráči, kteří nebyli uvedeni v osobních zaměstnaneckých kartách, přestože ve skupině bicích nástrojů působili (např. Josef Fiala). U jiných zase dochází k nesrovnalostem v iniciálách mezi tably a zaměstnaneckými kartami (např. L. Knobloch). Tyto

³⁸ Organizačně je v ND rozdělen Archiv ND, který uchovává písemnosti, denní vývěsky, informace o zaměstnancích Národního divadla a jeho hostech, fotografie aj., od Hudebního archivu, dříve Knihovny notových materiálů a ještě dříve Archivu opery, kde se nachází notové materiály (a libreta) oper, baletů, činoher aj.

³⁹ Národní divadlo – Provozní budova, Ostrovní 1, Praha 1.

⁴⁰ Národní divadlo – Výroba Národního divadla, Vinohradská 117, Praha 3.

fotografie jsou doplněny o fotografie z osobních archivů, v případě Jana Janoty po rozsáhlé korespondenci s Archivem Českého rozhlasu Brno, kde je fotografie uložena.

10. Životopisy

Jan Petržilka, Antonín Mařík, František Hozák, František Šebek, Josef Vaněk, V. Jenčík, Jan Košťálek, Josef Knobloch, Miroslav Knobloch a Alois Veselý, to jsou jména deseti hráčů, o jejichž životě se nepodařilo zjistit žádné bližší informace. Jejich jména jsou známá pouze díky vydávaným kalendářům ND, díky nimž bylo možné zjistit i léta jejich působení v orchestru a na jaké nástroje hráli.

Čtyři z výše zmíněných byli navíc vyobrazeni na fotografiích na tablech, postupně František Hozák, Košťálek Jan, Knobloch Miroslav, Veselý Alois (viz fotografie 1. až 4.). Tři z uvedených hráčů jsou navíc spolu s Václavem Rebroviczem a V. Jenčíkem také vedeni jako opisovači partitur a orchestrálních partů v Hudebním archivu ND.

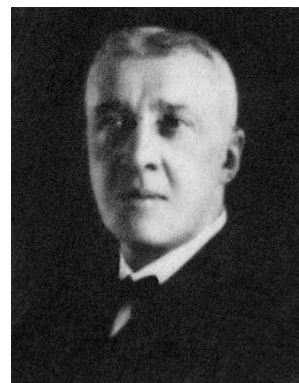
Fotografie č. 4

Fotografie č. 3

Fotografie č. 2

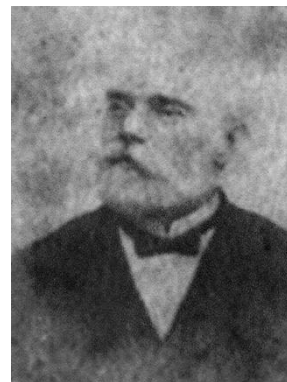

Fotografie č. 1

Prvním uváděným bicistou byl Václav Rebrovicz, který hrál na tympány v orchestru Prozatímního divadla pod vedením Bedřicha Smetany. Nelze opomenout skutečnost, že vzniku orchestru Národního divadla předcházelo působení orchestru Prozatímního divadla, jejíž členové částečně přešli do nově vzniklého orchestru Národního divadla. Václava Rebrovicze v nově vzniklém orchestru ND poté nahradil Jan Petržilka.

Filip Vilém Bláha⁴¹

Narodil se 3. února 1841 v Praze-Vyšehradě. Od dětství hrál na křídlovku a trubku, a proto se přihlásil na Pražskou konzervatoř hudby v Praze. Úspěšně vykonal přijímací řízení a od roku 1852 zde studoval. Na škole byl profesorem jeho hlavního oboru (křídlovka a trubka) p. Josef Kail. Studium ukončil v roce 1858 a poté hrál jako sólista na křídlovku u 39. pěšího pluku, kde také působil jako šikovatel, až do roku 1864. Mezi léty 1864–1867 byl kapelníkem městské pěchoty ostrostrělců v Praze. Po svém profesorovi převzal jeho lekce

Fotografie č. 5

a od ledna 1868 vyučoval na konzervatoři hru na trubku. Později začal učit také hru na tympány (1873)⁴² a na klavír⁴³ (1889). Od roku 1871 hrál v orchestru Německého divadla v Praze, kde setrval do roku 1885. Poté nastoupil do ND a vystřídal u tympánů Jana Petržilku. Bláhovu interpretační a pedagogickou činnosti obdivovali dva hudební velikáni Bedřich Smetana a Antonín Dvořák, mimo ně i ruský skladatel Vasilij Safonov a německý dirigent a skladatel Hans Guido von Bülow. Cenili si jeho hudebnosti, rytmické přesnosti, čistého ladění, neomylné techniky a odstíněného tónu. Získal přezdívku „Král rytmu“.⁴⁴ Filip Bláha se zabýval i samotnou konstrukcí tympánů a zdokonalováním tohoto nástroje. Vymyslel lepší způsob ladění, sepsal album pro studenty bicích nástrojů *Rytmická cvičení na vlašské bubny*.⁴⁵ Složil mnoho pochodů a tanečních skladeb pro vojenské kapely, dále různé variace, fantazie a úpravy již existujících melodií (např. *Polonaise concertante pro křídlovku a orchestr*, Beethovenovy *Adelaidy* pro křídlovku a klavír). Jeho etudy pro křídlovku, trubku a tympány se používaly při výuce na Pražské konzervatoři. Filip Bláha stál u zrodu české tympánové školy, na konzervatoři vyučoval necelých 40 let, v roce 1906 odešel do důchodu. Byl předsedou organizace Jednoty umělců hudebních. Zemřel 28. září 1911.

⁴¹ Bláha Filip Vilém. v: ŠTĚDRŇ, Bohumír, Zdenko NOVÁČEK a Gracian ČERNUŠÁK, ed. *Československý hudební slovník osob a institucí*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963. s. 100.

⁴² Ve sborníku Pražské konzervatoře je uveden rok 1872, na rozdíl od Československého hudebního slovníku osob a institucí, kde je uveden rok 1873. Viz HOLZKNECHT, Václav, ed. *150 let Pražské konzervatoře: sborník k výročí ústavu*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1961. s. 165. a ŠTĚDRŇ, Bohumír, Zdenko NOVÁČEK a Gracian ČERNUŠÁK, ed. *Československý hudební slovník osob a institucí*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963. s. 100.

⁴³ Učil obligátní klavír. Není známo, kde se sám naučil hře na klavír.

⁴⁴ Bláha Filip Vilém. v: ŠTĚDRŇ, Bohumír, Zdenko NOVÁČEK a Gracian ČERNUŠÁK, ed. *Československý hudební slovník osob a institucí*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963. s. 100.

⁴⁵ Tamtéž.

Josef Janota⁴⁶

Narodil se 17. září 1846 v Praze. Byl českým tenoristou a otcem Jana Janoty, viz níže. Nejprve se věnoval dechovým nástrojům a v letech 1858-1864 studoval hru na pozoun na Pražské konzervatoři. Více ho ale zajímal operní a zpěv začal docházet na soukromé hodiny zpěvu. Kolem roku 1865 získal angažmá jako hrdinný tenor v operním souboru v divadle v Plzni. Brzy ale onemocněl, ztratil hlas a přešel do orchestru ND v Praze na tympány (1904–1906).⁴⁷ Zemřel 29. listopadu 1898.

Jan Janota⁴⁸

Narodil se 4. listopadu 1874 v Praze. Na Pražské konzervatoři studoval v letech 1890–1895 hru na harfu a také skladbu. S harfou doprovázel českého houslového virtuosa Emanuela Ondříčka. Jednu sezónu (1902) strávil jako dirigent v opeře a operetě v Plzni. V roce 1906 nastoupil do orchestru ND v Praze do skupiny bicích nástrojů a hrál zde na tympány až do roku 1910. Následně se stal členem nově založené České filharmonie. Poté se přesunul do Chorvatska do Osijeku, kde byl roku 1908 angažován jako kapelník. V Záhřebu dirigoval tamější operu až do roku 1912. Zde se definitivně zaměřil na dirigování, kterému se věnoval až do konce své umělecké kariéry. V roce 1912 se vrátil do Čech do Plzně, kde nastoupil na pozici kapelníka pod vedením Václava Talicha, po roce 1916 vystřídal Talicha ve funkci šéfa plzeňské opery a zůstal zde až do 1919. V Plzni uváděl díla českých skladatelů, např. cyklus oper Bedřicha Smetany, Antonína Dvořáka a Zdeňka Fibicha (trilogie *Hippodamie*). Zinscenoval také kompozice tehdejších současných autorů Leoše Janáčka (*Její pastorkyňa*) a Oskara Nedbala (baletní pantomimy). 26. 12. 1913 uvedl v rekordně krátké době nastudovanou českou premiéru operety *Polská krev* (O. Nedbal) a to dva měsíce po její premiéře ve Vídni. Dirigoval zde také opery Richarda Wagnera *Lohengrin*,

Fotografie č. 6

⁴⁶ Janota Josef. v: ŠTĚDRŮŇ, Bohumír, Zdenko NOVÁČEK a Gracian ČERNUŠÁK, ed. *Československý hudební slovník osob a institucí*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963. s. 574.

⁴⁷ U Josefa Janoty se neshoduje datace působení ve skupině bicích nástrojů s jeho životními daty. Dle Československého hudebního slovníku osob a institucí zemřel v roce 1898, podle kalendářů ND ale hrál v orchestru v letech 1904-1906. Tato nesrovnalost mohla vzniknout v souvislosti se synem Josefa Janoty, Janem Janotou, který v orchestru působil v letech 1906-1910.

⁴⁸ Janota Jan. v: ŠTĚDRŮŇ, Bohumír, Zdenko NOVÁČEK a Gracian ČERNUŠÁK, ed. *Československý hudební slovník osob a institucí*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963. s. 574.

Bludný Holandán, Rienzi a Tannhäuser. V roce 1919 byl angažován jako dirigent v Národním divadle v Brně. Dirigoval zde za šéfování Františka Neumanna a spolu s Břetislavem Bakalou a Zdeňkem Chalabalou Neumannovi pomohli vytvořit z brněnské opery významnou českou scénu známou díky dílům Leoše Janáčka po celém světě. V Brně nejčastěji dirigoval opery Zdeňka Fibicha, Jana Bohuslava Foerster a díla klasického světového repertoáru. Z divadla odešel v roce 1925, v Brně ale zůstal i nadále a založil zde hudební oddělení Československého rozhlasu, které vedl do roku 1936. V brněnském orchestru Radiojournalu hostoval až do roku 1944. Po odchodu do důchodu (1936) čas od času dirigoval v pražském rozhlase, kde byl též hudebním poradcem a později i hudebním kritikem. Zemřel 22. května 1957 v Praze.

Otto Šourek⁴⁹

Narodil se 12. října 1879 v Praze. Na Pražské konzervatoři studoval trumpetu u Filipa Bláhy a stal se jedním z jeho nejlepších žáků. V orchestru ND působil od roku 1908 jako trumpetista pod taktovkou Karla Kovařovice, který si nesmírně považoval jeho hráčských kvalit. Ale poté co se objevily problémy s nátiskem a hra na trumpetu již nebyla možná, přešel k bicím nástrojům a k tympánům. Do skupiny bicích přešel v roce 1918 a hrál až do důchodu v roce 1934.

Fotografie č. 7

Na Pražské konzervatoři působil také jako pedagog na trubku, zde dočasně převzal výuku po Ludwigu Deutschovi. Působil zde do roku 1919. V následujících letech až do okupace vyučoval na konzervatoři hru na bicí nástroje, vystřídal ve výuce svého kolegu z orchestru Národního divadla flétnistu Rudolfa Černého, který měl ze svého působení v orchestru za Kovařovicovy éry také zkušenosti s hrou na tympány. Jeho život byl ukončen tragickou událostí, spolu se svým synem Jiřím byl zatčen nacisty kvůli poslechu cizího rozhlasu a 30. června 1942 byli oba popraveni ve věznici v Ruzyni.

⁴⁹ Osobní karta Otty Šourka. Uloženo v Archivu ND.

HOLZKNECHT, Václav, ed. *150 let Pražské konzervatoře: sborník k výročí ústavu*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1961. s. 158

Osobní karta Otty Šourka. Uloženo v archivu Policejního ředitelství, Praha II.

Rudolf Šmejkal⁵⁰

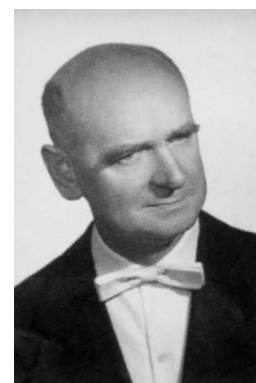
Narodil se 3. července 1883 v Teplicích-Šanově. Členem orchestru ND se stal 8. 6. 1903 na dlouhých 40 let. Nejprve hrál na polnici a od roku 1928 působil ve skupině bicích nástrojů. Celou kariéru v divadle strávil hraním na malý buben. V roce 1943 odešel do důchodu, ale za dva roky se opět vrátil a v divadle hrál až do své smrti 22. května 1949. I po svém návratu se stále specializoval na malý buben. V databázi Hudebního archivu ND je dokonce pod jeho jménem vedena skladba *Otčenáš*, získaná z pozůstalosti pana Miroslava Jeníka, která se ale bohužel nedochovala.

Fotografie č. 8

Karel Václav Černický⁵¹

Karel Václav Černický se narodil 19. září 1907 v Sedlčanech, kde vyrůstal v hudební rodině jako nejmladší zetří bratrů a měl také tři mladší sestry. V jeho třech letech se celá rodina přestěhovala blíž k hlavnímu městu, do Říčán u Prahy. Karlův otec byl zaměstnán u železnice. Celá rodina Černických hrála v místním orchestru a malý Karel měl tak odmala k hudbě velmi blízko. Po vzoru svých sester se začal učit hře na housle a docházel zpívat do katolického pěveckého sboru. Zanedlouho ho oslovily i další hudební nástroje a sám se začal věnovat studiu barokního hoboje a bicím nástrojům. Po studiu na střední škole v Praze se přihlásil na Pražskou konzervatoř, která v té době sídlila v Emauzském klášteře na Praze 2. Úspěšně prošel přijímacími zkouškami a byl přijat do studia. Na konzervatoři studoval od roku 1921 do roku 1927. Zaměřil se zejména na hru na hoboj. Dále zde studoval harmonii a kontrapunkt u Otakara Šína, hudební formy u Jaroslava Křičky a skladbu u Adolfa Cmírala.

Fotografie č. 9

Po dokončení studia na konzervatoři odešel do Chomutova plnit povinnou základní vojenskou službu a působil ve školícím centru důstojníků na pozici 2. nadporučíka, kde také potkal svou budoucí manželku Drahomíru Bělohlávkovou. S Drahomírou žili v manželství celých 60 let. Po vojně se nadále věnoval hoboji a jako výborný hobojista dostal příležitost hrát v bělehradské Opeře v Srbsku pod

⁵⁰ Osobní karta Rudolfa Šmejkala. Uloženo v Archivu ND.

⁵¹ Karel Černický. v: *Alliance Publications, Inc.* [online]. Copyright © 2004 [cit. 25.06.2018]. Dostupné z: <http://www.apimusic.org/cernicky-karel-1907-1995.html>, Osobní karta Karla Václava Černického. Uloženo v archivu Policejního ředitelství, Praha II.

vedením Oscara Danona. Během působení v Bělehradě absolvoval ještě několik konkurzů v Čechách a hned u dvou byl úspěšný. Po třech měsících se rozhodl vrátit do Čech a v Praze se dostal do skupiny bicích nástrojů ND. Od roku 1933 hrál v ND pod vedením významného českého dirigenta Václava Talicha. Nejprve hrál na velký buben, poté se přesunul k tympánům. V roce 1935 postoupil na pozici 1. tympánisty, ve které setrval až do svého odchodu do důchodu roku 1972. V ND ale zůstal až do roku 1983 a poté chodil celých 11 let do skupiny bicích nástrojů pravidelně vypomáhat.

Karel Černický byl všestranně nadaný hudebník, kromě hry na hoboj, housle, bicí nástroje, hrál i na varhany a působil jako sbormistr. Hudba tvořila celý jeho život, pokud nebyl v divadle, hrál či dirigoval v mnoha pražských kostelech. V období druhé světové války sloužil jako sbormistr v římskokatolickém kostele svatého Fabiána a Šebestiána v Praze-Liboci. Poté se v roce 1947 přesunul do centra Prahy na Staré Město do dominikánského kostela sv. Jiljí. Zde vykonával funkci sbormistra do roku 1952. Ihned poté odešel do kostela sv. Markéty na pražském Břevnově. Sv. Markéta se stala pro manžele Černické druhým domovem, oba jsou také na místním hřbitově pohřbeni. Na Břevnově navázal mnohá významná přátelství, např. s hudebníky Václavem Smetáčkem, Janem Hanušem a Jarmilem Burghauserem. V roce 1994 oslavil kostel sv. Markéty tisíc let od svého založení. U této příležitosti byl uspořádán speciální koncert složený ze mší a duchovních skladeb čtyř tamních skladatelů, Jarmila Burghausera, Jana Hanuše, Jiřího Vyskočila a samozřejmě Karla Černického. Karel Černický byl na Břevnově oblíbenou a respektovanou osobností.

Skladba, kterou vystudoval u Adolfa Cmírala, patřila mezi jeho další profesní záliby. Napsal jen několik skladeb, ale každá měla svou duši. Většina jeho děl spadá do oboru duchovní hudby. Je to např. *Česká mše na počest svatého Václava*, *Mše ke cti blahoslavené Zdislavy* (1950, hraje se v pražských kostelích při mších dodnes) nebo *Česká mše*, kterou napsal v období druhé světové války. Je autorem několika nádherných tanečních skladeb pro xylofon a bicí nástroje. Několik děl složil i pro klavír. Největší část jeho díla tvoří vokální a chorální kusy s doprovodem varhan.

Karel Černický je známý také mezi hudebními teoretiky. Věnoval se opravování tympánových partů v partiturách Smetanových oper. Během svého působení v ND zjistil, že většina tympánových partů v operách Bedřicha Smetany je přepsána chybně. Začal zkoumat originální partitury a opravdu našel několik nesrovnalostí, které samozřejmě opravil. Tento problém špatného přepisu

partitur shrnul v článku, který se objevil v českých hudebních časopisech. O svém objevu se při návštěvě festivalu v Edinburghu zmínil prostřednictvím Grahama Melville – Masona i anglickému perkusionistovi a muzikologovi James Bladesovi, jenž je autorem významné hudební publikace *Percussion Instruments and Their History*.⁵²

Karel Černický byl tichým a nenápadným člověkem. Za jeho klidnou maskou se však skrýval ohromný smysl pro humor, na který vzpomíná jeho rodina, přátelé i kolegové. Jako renesanční osobnost měl talent také pro kresbu a malbu. Malířské umění patřilo mezi jeho velké záliby. Volný čas trávil nejraději s rodinou. Byl též velkým přívržencem turistických výletů. Velmi si oblíbil vysokohorské túry po Vysokých a Nízkých Tatrách a Malé a Velké Fatře na Slovensku v období divadelního volna během letních prázdnin. Karel Černický prožil bohatý a zajímavý život obklopen svou rodinou a hudebním uměním. Snažil se vyhovět všem prosbám a pomáhal ostatním hudebníkům s hledáním, čtením a prepisováním rukopisných materiálů. Jejich společné snahy o zachování originálních partitur umožnily realizaci jinak nedostupných děl. Hudební tradice rodiny Černických se předává z generace na generaci. Potomci Karla Černického v této hudební linii také pokračují. Karlova dcera pracovala jako knihovnice v Univerzitní knihovně na Karlově univerzitě v Praze a zpívala v různých sborech. Všechna jeho vnoučata a pravnoučata byla a jsou zapojena v aktivním hudebním životě, a to buď jako vokalisté nebo instrumentalisté. Na sklonku svého života mohl Karel Černický sledovat velké zaujetí svých potomků pro hudební umění a nesmírně ho to těšilo. Jeho dcera shromáždila a uspořádala všechny jeho skladby a spolu se svým synem (vnuk K. Černického) je schraňovala jako důležité poselství příštím generacím. Karlův vnuk Jiří Kub se angažuje hned ve dvou povoláních. Pracuje ve fyzikálním ústavu Akademie věd České republiky v oddělení materiálové analýzy. V 90. letech minulého století působil po vzoru svého dědečka jako sbormistr v několika v pražských kostelích. V roce 1991 se seznámil s americkým hudebním skladatelem s českými kořeny Joel Blahnikem a americkou vydavatelkou Anitou Smisek, kteří zpívali v chrámovém sboru kostela sv. Jiljí pod vedením Karla Černického. V roce 2013 se Joel s Anitou do Prahy vrátili, aby se o svém sbormistrovi dozvěděli víc. Kontaktovali proto Jiřího Kuba, je seznámil s hudebním životem svého dědečka. Joel Blahnik je zakladatelem hudebního vydavatelství Alliance Publications, která nabízí skladby Karla

⁵² Karel Černický. *Alliance Publications, Inc.* [online]. Copyright © 2004 [cit. 25.06.2018]. Dostupné z: <http://www.apimusic.org/cernicky-karel-1907-1995.html>

Černického světovým orchestřím. Díky Blahnikovi se dostala osobnost Karla Černického do povědomí široké veřejnosti také za hranicemi České republiky. Joel Blahnik se tak snaží udržovat tradici české hudby v zahraničí. Spolu s Anitou Smisek založil další hudební vydavatelství Czech Music Alliance. Díky této společnosti mohlo několik českých hudebníků absolvovat turné po Spojených státech amerických. Karel Černický zanechal v dějinách české hudby nesmazatelnou stopu. Národnímu divadlu zůstal věrný celých 50 let, jako sbormistr působil na Břevnově u sv. Markéty až do posledních svých dní. Jeho prepisy tympánových partů oper Bedřicha Smetany se používají i v současnosti. Svou lásku k hudebnímu umění dokázal přenést na své potomky, kteří nadále zachovávají jeho odkaz pro další generace. Karel Václav Černický během svého života zažil první i druhou světovou válku, hlubokou totalitu i nový počátek demokratické republiky. Dožil se úctyhodných 88 let. Zemřel v Praze těsně po Vánocích 12. ledna 1995.

Jaromír Mácha⁵³

Narodil se 14. dubna 1897 v Brně, je prasynovcem významného českého básníka Karla Hynka Máchy. Jeho otec Otakar hrál na violu v ND a také v Bayreuthu při reprízování wagnerovských oper. Jaromírův bratr Otakar byl operním tenorem. V letech 1910–1915 studoval hru na violoncello a bicí nástroje na Pražské konzervatoři u prof. J. Buriana. První světovou válku prožil v Maďarsku v Budapešti, kde hrál v různých divadelních orchestrech. Po převratu se vrátil do Čech a připojil se k orchestru Vinohradského divadla. Do orchestru ND nastoupil 1. dubna 1921 a nejprve hrál na violoncello a od roku 1933 se připojil ke skupině bicích nástrojů a hrál na tympány. K 30. červnu 1945 mu byl závodní radou ukončen pracovní poměr, pravděpodobně z důvodu kolaborace s Němci během okupace. Od roku 1944 působil jako koncertní mistr violoncell v Německém filharmonickém orchestru a poté získal angažmá v divadelním orchestru v Liberci. Hrál také v Mariánských Lázních a v Karlíně a v letech 1949–1958 byl zaměstnán v Městských divadlech pražských. Působil též jako pedagog v Klárově „Ústavu pro slepé děti“ a jako soukromý hudební lektor.

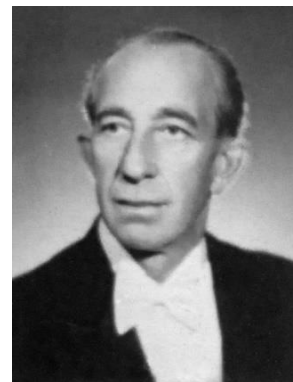

Fotografie č. 10

⁵³ Mácha Jaroslav. v: ŠTĚDRŮŇ, Bohumír, Zdenko NOVÁČEK a Gracian ČERNUŠÁK, ed. *Československý hudební slovník osob a institucí*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963. s. 24.

Karel Kubr⁵⁴

Narodil se 11. března 1895 ve Velkém Přítočnu nedaleko Unhoště. Po povinné školní docházce v obecné a měšťanské škole odešel do Maďarska do Budapešti. V Budapešti byl přijat v roce 1909 na Hudební akademii a studoval zde hru na bicí nástroje. Po dvou letech se v roce 1911 vrátil do Čech. Již od roku 1909 byl veden jako šikovatel neboli strážmistr. Z dohledaných materiálů ale nelze zjistit, zda v této funkci působil v rámci rakousko-uherské armády nebo u obyčejného četnického sboru. V letech 1921–1934 byl angažován v orchestru Zemského divadla v Brně. V roce 1934 opustil Brno a přešel do Prahy do orchestru ND. Od 25. srpna 1934 hrál ve skupině bicích nástrojů ND až do konce druhé světové války (1945). Poté se přesunul na post 3. tympanisty. Jeho odchod do důchodu není znám. Zemřel 17. ledna 1955.

Fotografie č. 11

Jiří Kučera⁵⁵

Narodil se 24. dubna 1887 v Praze. Po absolvování obecné a měšťanské školy úspěšně složil roku 1901 přijímací řízení na Pražskou konzervatoř a studoval zde ve třídě Václava Smita do roku 1903. V roce 1904 zahájil studium na konzervatoři Mozarteum v rakouském Solnohradě (Salzburgu), kterou absolvoval v roce 1907. Po studiích se vrátil do Prahy a na základě úspěšného konkurzu byl přijat do ČF. S orchestrem ČF hrál od 1. dubna 1908 do 1. května 1913. V květnu roku 1913 získal angažmá ve vídeňském Tonkünstler orchestru jako hráč na pozoun pod vedením Oskara Nedbala. Tam však setrval jen pět měsíců a v září 1913 odešel.⁵⁶ Svou schopnost sólové hry na pozoun měl možnost uplatnit v kvartetu Vindobona, se kterým absolvoval koncerty po celé Evropě.⁵⁷ V roce 1914 se stal členem Městského divadla na Královských Vinohradech, ale v dechové skupině setrval jen do 15. května 1915. O dva roky později se do Vinohradského divadla vrátil a působil zde opět necelou sezónu do února 1918. V březnu téhož roku nastoupil do orchestru ND v Praze a

Fotografie č. 12

⁵⁴ Osobní karta Karla Kubra. Uloženo v Archivu ND.

⁵⁵ Osobní karta Jiřího Kučery. Uloženo v Archivu ND.

⁵⁶ Tamtéž.

⁵⁷ HOLZKNECHT, Václav, ed. *150 let Pražské konzervatoře: sborník k výročí ústavu*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1961. s. 160.

střídal se ve skupině bicích a dechových nástrojů (trombon). Pracovní poměr ukončil v roce 1923, zpět se vrátil o rok později. Od roku 1935 se definitivně přesunul do skupiny bicích nástrojů. Poté v ND zůstal až do důchodu 28. února 1953. Zemřel v roce 1958.⁵⁸

Jaroslav Malý⁵⁹

Narodil se 2. srpna 1910 ve Vamberku nedaleko Rychnova nad Kněžnou. Vystudoval obecnou školu, odbornou školu pokračovací (1925–1927) a kurs při škole měšťanské (1937–1938). Vzdělával se ve strojírenském průmyslu a po škole začal pracovat v továrně na kola v Týništi jako strojní technik. Hudebně se věnoval jen ve volném čase, když si pro radost bubnoval. Hře na bicí nástroje se naučil sám a i bez odborného vzdělání se dostal do orchestru Vojenské hudby v Hradci Králové. V orchestru byl zaměstnán v letech 1932–1934. Poté přestoupil do ansámblu Vojenské hudby v Užhorodě, kde zůstal až do začátku druhé světové války. Všechna jeho angažmá byla spjata s vojenskou hudbou a nejinak tomu bylo i ve válečném období. Od 5. září 1939 hrál ve Vládním vojsku a poté následovalo působení v Československé samostatné obrněné brigádě, s kterou odjel do Itálie. Kromě hraní zastával funkci rotného. Po válce nastoupil do skupiny bicích nástrojů orchestru ND v Praze. V Národním divadle setrval do roku 1970, kdy odešel do důchodu a vrátil se do rodného Vamberku.

Fotografie č. 13

Otakar Procházka⁶⁰

Narodil se 4. března 1910 v Praze-Nuslích. Po střední škole začal studovat hru na lesnici (lesní roh) na Pražské konzervatoři (1925) ve třídě prof. Janouška a o šest let později, v roce 1931, ji dokončil. Na povinné bicí nástroje chodil do třídy k Ottu Šourkovi. Po absolutoriu strávil dva roky ve vojenské službě. Od 10. dubna 1933 hrál v orchestru ND v Praze hned ve dvou skupinách – bicí a dechové. Zastával post 1. tympánisty a v dechové skupině hrál na lesní roh. Na začátku roku 1942 odešel z dechové skupiny a zůstal u

Fotografie č. 14

⁵⁸ Osobní karta Jiřího Kučery. Uloženo v Archivu ND.

⁵⁹ Osobní karta Jaroslava Malého. Uloženo v Archivu ND.

⁶⁰ Osobní karta Otakara Procházky. Uloženo v Archivu ND.

tympanů, kde se střídal s Karlem Černickým. V orchestru ND strávil celých 40 let.⁶¹ Byl také členem prvního českého dechového ansámblu Pražské dechové kvinteto, založeného dr. Václavem Smetáčkem.⁶² 31. července 1972 odešel do důchodu. Zemřel v roce 1994.

Josef Šebetka⁶³

Narodil se 17. března 1919 v Chocni v okrese Ústí nad Orlicí. Měšťanskou školu absolvoval v roce 1933 a nastoupil na Vojenskou hudební školu v Praze, kde studoval bicí nástroje a violu. O dva roky později školu ukončil a ihned získal angažmá ve Vojenské hudbě. Stejně jako Jaroslav Malý i Josef Šebetka hrál za druhé světové války ve Vládním vojsku⁶⁴ a po válce se dostal do Armádního uměleckého souboru Víta Nejedlého. V AUSu působil dva roky a poté odešel do Velké opery 5. května do skupiny bicích nástrojů, kde byl zaměstnán od 1. prosince 1947 do 31. července 1948. Po zániku Velké opery 5. května úspěšně vykonal konkurz do orchestru ND v Praze a dostal se do skupiny bicích nástrojů, setrval zde do roku 1952. Následovalo angažmá v ČF a po osmi letech se vrátil zpět do ND. Ve skupině bicích nástrojů hrál po návratu celých 20 let do roku 1980, kdy odešel do důchodu. Zemřel v roce 1986.

Fotografie č. 15

Jaroslav Juklíček⁶⁵

Narodil se 10. dubna 1904 v Brně. Od dětství se věnoval hře na dechové nástroje, ve které pokračoval profesionálně na konzervatoři. Studium Státní konservatoře hudby v Praze zahájil v roce 1919 a školu absolvoval roku 1924. Téhož roku (16. září 1924) byl angažován do orchestru ND do skupiny dechových nástrojů, kde působil na pozici 2. a 3. trombonisty a hrál též na polnici. V pozdějších letech přešel do skupiny bicích nástrojů a 3. března 1960 odešel z divadla do invalidního důchodu. Zemřel 2. ledna 1978.

Fotografie č. 16

Karel Mrázek⁶⁶

⁶¹ Osobní karta Otakara procházky. Uloženo v Archivu ND.

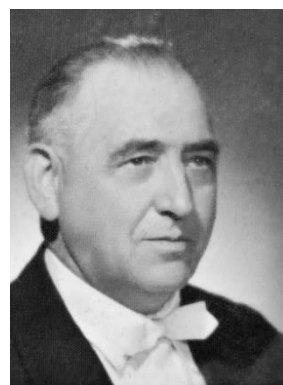
⁶² HOLZKNECHT, Václav, ed. *150 let Pražské konzervatoře: sborník k výročí ústavu*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1961. s. 146.

⁶³ Osobní karta Josefa Šebetky. Uloženo v Archivu ND

⁶⁴ Tamtéž.

⁶⁵ Osobní karta Jaroslava Juklíčka. Uloženo v Archivu ND.

Narodil se 5. prosince 1898 v Praze. Po studiu na obecné a měšťanské škole odjel do Budapešti, kde prošel přijímacím řízením na tamější hudební akademii. V Maďarsku studoval od roku 1914 do roku 1916 a poté se vrátil do Čech. Hudební vzdělání si doplnil až po válce (1919) na Pražské konzervatoři ve třídě Josefa Hilmera, kterou ukončil v roce 1923. Během studií se mu podařilo projít konkurzem do Šakovy filharmonie v Praze, o rok později přešel do lázeňského orchestru v Trenčianských Teplicích na Slovensku. V roce 1923 působil jako substentant orchestru ND v Praze a poté se vrátil na Slovensko tentokrát do lázeňského orchestru v Piešťanech. V letech 1924–1925 vystřídal několik různých orchestrů, dalo by se říct, že byl na volné noze. V roce 1930 získal angažmá v orchestru Zemského divadla v Brně, kde působil čtyři roky a poté následovalo působení v orchestru ND v Praze. Nejprve hrál ve skupině dechových nástrojů na pozoun a bastrumpetu a 23. srpna 1953 přešel do skupiny bicích nástrojů. Na konci roku 1961 odešel do důchodu. Za svou dlouholetou práci v orchestru mu byl udělen titul „zasloužilý člen ND“.⁶⁷

Fotografie č. 17

Josef Šroubek⁶⁸

Narodil se 26. prosince 1933 ve Zruči u Plzně, zemřel 31. 1. 2016 v Praze. Své hudební nadání začal rozvíjet v Městské hudební škole Bedřicha Smetany v Plzni mezi léty 1947 a 1949, jako hlavní nástroj si vybral housle. V hudebním vzdělávání pokračoval na Vojenské hudební škole v Praze. V době, kdy Josef školu navštěvoval, přesídlila z Prahy do Spišského Podhradí na Slovensko. Na škole studoval v letech 1949–1952. Profesorem jeho hlavního oboru (housle) byl prof. M. Reiner. Na vojenských hudebních školách bylo běžnou praxí hrát na dva různé hudební nástroje. Josef Šroubek tedy začal studovat vedle houslí hru na bicí nástroje. Jeho profesorem orchestrální hry a bicích nástrojů byl prof. J. Chromec. Po ukončení studií nastoupil jako houslista do Uměleckého souboru Ministerstva vnitra, kde působil do roku 1955. Od 1. září téhož roku úspěšně prošel konkurzem do Slovenské filharmonie v Bratislavě. Zde

Fotografie č. 18

⁶⁶ Osobní karta Karla Mrázka. Uloženo v Archivu ND.

HOLZKNECHT, Václav, ed. *150 let Pražské konzervatoře: sborník k výročí ústavu*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1961. s. 164

⁶⁷ Divadelní ročenka 1958–1961. s. 74.

⁶⁸ Osobní archiv Věry Šroubkové.

byl již členem skupiny bicích nástrojů. Hned následující rok získal na základě konkurzu angažmá v orchestru ND v Praze jako hráč na bicí nástroje a od roku 1972 zastával post 2. tympánisty. Mezi léty 1965 a 1969 spolupracoval s agenturou Pragokonzert. Díky této spolupráci získal angažmá v Symfonickém orchestru Reykjavík. V ND požádal o neplacené volno a odjel na Island. V orchestru hrál také na tympány. Se symfonickým orchestrem také vypomáhal v Reykjavíku v divadle a v televizi. V divadle nebyl zaveden stálý operní soubor, orchestr tam hrával jen dle potřeby. Významnou inscenací, na které se v tamějším divadle Josef Šroubek podílel, byla zpěvohra „Šumař na střeše“. V televizi dokonce hráli českou lidovou hudbu, či dechovku. Se symfonickým orchestrem jezdil po celém Islandu. Během zájezdů navštívil mimo jiné i ostrovy Vestmannaeyar. V roce 1969 se vrátil zpět do Čech a nastoupil na své místo v orchestru ND, kde zůstal až do odchodu do důchodu. V orchestru ND hrál nepřetržitě 41 let do roku 1997. S orchestrem ND také natočil několik gramofonových desek a CD nahrávek s operními představeními (např. *Prsten Nibelungův*). S komorním uskupením ND absolvoval zahraniční zájezdy a výjezdy po republice. Byl v angažmá v dechové kapele Supraphon. V 80. letech působil také v České filharmonii za Pavla Polívku, který vykonával povinnou vojenskou základní službu. S ČF odehrál turné po Japonsku (1985). Po ukončení pracovního poměru v orchestru ND nadále vypomáhal až do roku 2005 (což je necelých 50 let aktivní činnosti). Josef Šroubek byl veselý, vtipný. Vystupoval s noblesou a nikdy nezkazil žádnou legraci. Bohužel onemocněl Alzheimerovou chorobou a roku 2016 své nemoci podlehl.

Rudolf Mošna⁶⁹

Narodil se 17. dubna 1927 v Lučenci na Slovensku. Po splnění povinné školní docházky a po studiu na měšťanské škole si podal přihlášku na Pražskou konzervatoř. Úspěšně prošel přijímacím řízením a začal zde studovat dva hlavní obory. Nejdříve studoval klarinet, jeho pedagogem byl uznávaný prof. Artur Holas. Dále pokračoval ve studiích již jako posluchač nově založeného oddělení bicích nástrojů ve třídě profesora Emila Špačka a byl jeho prvním absolventem. Konzervatoř ukončil absolutoriem v roce 1952. Již v roce 1948 nastoupil do orchestru Státního divadla v Karlíně, kde působil do 28. února

Fotografie č. 19

⁶⁹ Osobní karta Rudolfa Mošny. Uloženo v Archivu ND.

1961. Poté se stal členem skupiny bicích nástrojů orchestru ND v Praze. V ND hrál až do roku 1978, kdy odešel do invalidního důchodu. Jeho hudební zaměření nebylo jen v oblasti klasické hudby v rámci působení v orchestru ND, ale jak to často bývá u hráčů na bicí nástroje, věnoval se i taneční hudbě. V orchestru PKOJF (Park kultury a oddechu Julia Fučíka) pod vedením Jiřího Procházky a Kamila Lochmana hrál jak na bicí soupravu, tak i na saxofon. Ve volném čase se věnoval restaurování obrazů i rámců a své dovednosti uplatňoval, jako nadšený amatér, v umělecké práci se dřevem a kovy. Zemřel v roce 1998.

Josef Fiala⁷⁰

Narodil se 7. března 1906 v Mníšku pod Brdy. Prošel základním vzděláním na obecné a měšťanské škole v rodném městě a po splnění základní povinné školní docházky odešel na Slovensko do Bratislavy. V Bratislavě úspěšně vykonal přijímací zkoušky na tamější hudební univerzitu, kde v letech 1923–1925 studoval hru na dechové nástroje. V roce 1926 nastoupil do orchestru Slovenského národního divadla do skupiny dechových nástrojů. V Bratislavě hrál až do začátku druhé světové války v roce 1939. Poté se vrátil do Čech a od 16. října 1940 byl členem orchestru ND v Praze. V ND nejprve hrál na tubu, pozoun a kontrapozoun, a to až do konce roku 1964. Od 1. ledna 1965 se přesunul do skupiny bicích nástrojů a setrval zde až do svého odchodu do důchodu v roce 1970.

Fotografie č. 20

⁷⁰ Osobní karta Josefa Fialy. Uloženo v Archivu ND.

Oldřich Šatava⁷¹

Oldřich Šatava byl členem skupiny bicích nástrojů ND v Praze. Narodil se v Olomouci 25. srpna 1945. Již v sedmi letech začal hrát na housle. Roku 1959 prošel přijímacím řízením a započal tak svá studia na Pražské konzervatoři. Mezi jeho pedagogy patřili Vladimír Vlasák a Stanislav Hojný. Svá studia zakončil absolventským koncertem v roce 1965. V letech 1964–1966 absolvoval povinnou vojenskou základní službu v Armádním uměleckém souboru Víta Nejedlého. Rok po vojně nastoupil do Divadla Jiřího Wolкера v Praze, kde strávil jednu sezónu (1967–1968). V březnu 1968 úspěšně vykonal konkurz do skupiny bicích nástrojů orchestru Státní opery a o dva roky později přešel do orchestru ND v Praze. Nejprve byl na pozici hráče na bicí nástroje a od roku 1972 zastával funkci 1. tympanisty a vedoucího skupiny. Během své kariéry navázal spolupráci s několika předními českými komorními orchestry, např. *Musica Viva Pragensis*, Pražský soubor bicích nástrojů, *Musica contemporalis di Praga*, *Ars Rediviva* (umělecký vedoucí Milan Munclinger), *Due Boemi*. Hrál rovněž v Souboru pražských trubačů pod vedením Josefa Svejkovského (otec Pavla Svejkovského člena skupiny bicích nástrojů ND). Jako výborný hráč měl příležitost zahrát si skladby z širokého bubenického repertoáru jak sólového tak komorního zaměření. Premiérově odehrál několik skladeb domácích autorů, např. *Fantazie pro tympány a žestě* (Ivan Zelenka, premiéra 1965), *Koncertantní symfonie pro varhany, tympány, harfu a smyčce*, *Sonata seria pro housle a bicí nástroje* (Jan Hanuš, 1970 a 1976), *Aztékové* (Lukáš Matoušek, 1980), *Impulsione pro housle a bicí nástroje* (Miroslav Hlaváč, 1984) a *Dvojkonzert pro hoboj, tympány a orchestr* (Jiří Družecký), dále díla Jindřicha Felda, Karla Sodomky, Miloslava Kabeláče, Miloslava Ištvána, Benedykta Konowalského, Jana Klusáka, Marka Kopelenta, Zbyňka Vostřáka, Karla Reintera, Karla Husy, Oliviera Messiaena a dalších. V roce 1974 založil spolu se svými profesory z konzervatoře Vladimírem Vlasákem, Stanislavem Hojným a kolegou Václavem Mazáčkem Pražský komorní soubor bicích nástrojů. Všichni výše zmiňovaní usilovali od počátku své pedagogické činnosti o zrovnoprávnění bicích nástrojů s ostatními hudebními nástroji. Velkou inspirací pro založení komorního ansámblu bylo hostování

Fotografie č. 21

⁷¹ Šatava Oldřich. v: Český hudební slovník. *Český hudební slovník* [online]. Copyright © [cit. 26. 06. 2018]. Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=1002823

souboru Les Percussions de Strassbourg v Praze v roce 1967. Dalším impulsem pro založení hudebního tělesa byl úspěšný koncert ku příležitosti Roku české hudby 1974, kdy čtveřice vystoupila s programem *Bicí nástroje v hudbě českých skladatelů*. V témže roce 1974 dostal Oldřich Šatava za svůj interpretační výkon Cenu kritiky v Berlíně. Od roku 1990 se angažuje ve Společnosti perkusionistů České republiky. Na konci roku 2010 ukončil pracovní poměr v orchestru ND. Oldřich Šatava patří k nejvýznamnějším pedagogům Pražské konzervatoře. Na oddělení bicích nástrojů vyučuje nepřetržitě již od školního roku 1967/1968. Za svou pedagogickou kariéru vychoval mnoho vynikajících perkusionistů. Za výjimečné momenty v ND považuje spolupráci s předními českými i zahraničními dirigenty, zejména Jaroslavem Krombholcem a Bohumilem Gregorem, se kterým měl možnost nastudovat všechna operní díla Leoše Janáčka. Dále to byl Zdeněk Košler, americký dirigent John Fiore, s nímž provedl celou tetralogii *Prsten Nibelungův* Richarda Wagnera. Během studií na konzervatoři často spolupracoval s Českou filharmonií pod vedením Karla Ančerleho.

Jan Mikeš⁷²

Narodil se 22. června roku 1918 ve vesnici Malá Zásadka v okrese Mnichovo Hradiště. Po obecné škole nastoupil na reálné gymnázium, kde vystudoval tři ročníky. V roce 1933 složil talentové zkoušky a začal studovat hru na dechové nástroje na Pražské konzervatoři, kterou ukončil roku 1939. Již v době studií se dostal do Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK a hrál zde na hoboj do března 1939. Po odchodu ze Symfonického orchestru FOK získal angažmá v dechové skupině orchestru ND v Praze. Na pozici hobojisty hrál v ND až do roku 1970, od 1. prosince téhož roku se přesunul do skupiny bicích nástrojů. K 31. prosinci 1978 ukončil pracovní poměr v ND a odešel do důchodu, ale s divadlem se přesto ještě nerozloučil. Až do roku 1985 byl vrátný v historické budově ND.

Fotografie č. 22

⁷² Osobní karta Jana Mikeše. Uloženo v Archivu ND.

Jan Ouředník⁷³

Narodil se 30. března 1944 v Praze. Pochází z hudební rodiny. Jeho děda Jan Ouředník byl známým českým operním zpěvákem, zpíval hlavní barytonové role, např. Krušinu v *Prodané nevěstě* po boku další významné pěvecké osobnosti Emy Destinnové. Janův otec Jan Mário působil jako sbormistr a korepetitor v ND v Praze. Hudba a zejména opera provázela Jana celým jeho dětstvím. V 15 letech začal hrát na bubny a přihlásil se na konzervatoř. Složil talentové zkoušky a od září roku 1961 se stal posluchačem Pražské konzervatoře. Hru na bicí nástroje studoval u pedagogů Vladimíra Vlasáka a Stanislava Hojného. Konzervatoř ukončil absolutoriem v roce 1966. Hned poté nastoupil na povinnou vojenskou službu do Armádního uměleckého souboru Víta Nejedlého. V rámci tohoto vojenského uskupení hrál s dechovou hudbou, symfonickým orchestrem, zúčastnil se estrádních programů, to vše pod vedením Vladimíra Válka, pozdějšího významného českého dirigenta. Po vojně v roce 1968 odjel do Švédska, kde přijal angažmá v divadle Riksteatern ve Stockholmu. S divadelním orchestrem doprovázel tamější divadelní představení, s uceleným programem absolvoval několik zájezdů, orchestr pořádal i školní koncerty. Ve Švédsku vydržel rok a v roce 1969 se vrátil zpět do Čech. Od roku 1970 do roku 1972 byl zaměstnán v Městských divadlech pražských, přesněji v divadle Rokoko (1970–1971) a divadle ABC (leden – červenec 1972). Ještě v roce 1972 úspěšně prošel konkurzem do orchestru ND v Praze a od srpna téhož roku se stal členem skupiny bicích nástrojů, zde zůstal až do konce roku 2010. Během stálého angažmá v ND přijal nabídku polovičního úvazku v FOK, kde hrál v letech 1976–1978. Od ledna 1979 hrál také v rámci polovičního úvazku v ČF za Jiřího Svobodu, který byl v té době na vojně. Kromě klasického hudebního repertoáru se věnoval také taneční muzice. Byl členem kapely Ladislava Bezubky, s níž absolvoval také turné po SSSR, a hudebního uskupení Pražský Dixieland (kapelník Jan Hynčica). Hostoval v různých jazzových ansámblech a po jazzových klubech. Za důležité momenty kariéry v ND považuje spolupráci s dirigentem Johnem Fiore, s nímž odehrál *Bohému* (G. Puccini) a celou tetralogii Richarda Wagnera *Prsten Nibelungův*, a také četné zájezdy s orchestrem ND (Japonsko). Ale za jednu z nezapomenutelných inscenací považuje jazzovou operu *Dobře placená procházka*, kterou režíroval Miloš Forman pod taktovkou Libora Peška.

Fotografie č. 23

⁷³ Osobní archiv Jana Ouředníka.

Dlouhodobě spolupracoval také s dechovou hudbou Kubešova osmička (kapelník Ladislav Kubeš, bývalý kontrabasista orchestru ND), s níž natočil i několik gramofonových nahrávek.

Jiří Svoboda⁷⁴

Narodil se 12. října 1954 v Praze. K hudbě ho přivedl jeho otec Václav Svoboda, který sám hrál na saxofon. Již v 8 letech začal hrát na bubny a od roku 1962 navštěvoval Lidovou školu umění na Petřském náměstí na Praze 1, kde se učil hře na bicí u Iva Kieslicha (tympánista v SOČRu). U Iva Kieslicha studoval až do roku 1969. Ještě před studiem na konzervatoři hrál v řadě dechových (Kutilka), jazzových, beatových a velkých big bandových orchestrech a uskupeních, pod vedením známých českých kapelníků: Karel Kessler, Václav Zelinka, Karel Vágnér, Karel Vacek. Jako začínajícího profesionálního bubeníka ho zajímala hudba taneční i symfonická. V roce 1972 se dostal na Pražskou konzervatoř a zahájil studium hry na bicí nástroje u pedagogů Václava Mazáčka a Vladimíra Vlasáka. Během studií měl možnost vypomáhat v České filharmonii, v ND a v dalších symfonických a komorních orchestrech. V roce 1978 ukončil školu absolutoriem. V posledním roce studia (1977) nastoupil do orchestru ND, kde působil jednu sezónu. V roce 1978 prošel konkurzem do České filharmonie, ale téhož roku byl povolán k plnění vojenské základní služby a do filharmonie nastoupil až o dva roky později. Vojenskou službu absolvoval v orchestru Ústřední hudby Československé armády v Praze. Od roku 1980 nastoupil na plný úvazek do ČF nejprve do skupiny bicích nástrojů a o dva roky později postoupil na pozici tympánisty. Jiří Svoboda stál u založení Českého národního symfonického orchestru (ČNSO), hrál jako první tympánista tohoto uskupení. V ČNSO byl zaměstnán do roku 2001 a poté odešel do SOČR opět jako tympánista. Po šesti letech se vrátil zpět do ČNSO. Během své kariéry měl možnost spolupracovat s významnými hudebními osobnostmi. V ČF hrál pod vedením dirigentů Václava Neumanna, Rafaela Kubelíka, Zdeňka Košlera, Jiřího Bělohlávka, Leonarda Bernsteina a Vladimíra Ashkenazyho. V letech 2000–2007 působil jako hostující tympánista v Solistes Européens Luxembourg (Evropští sólisté) v Lucembursku. S ČNSO absolvoval řadu koncertních turné po celém světě. Opakovaně doprovázeli na několika světových turné také populárního

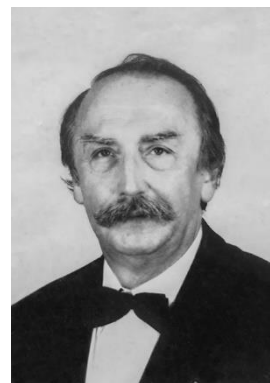
Fotografie č. 24

⁷⁴ Osobní archiv Jiřího Svobody.

italského hudebního skladatele Ennio Morricone a italského tenoristu Andrea Bocelli. S Ennio Morriconem natočili také hudbu k filmu Osm hrozných (Quentin Tarantino), který získal Zlatý Globus a Oskara za nejlepší hudbu. V roce 2015 Jiří s ČNSO natočil soundtrack k filmu Abbey Road v londýnských nahrávacích studiích. Od roku 1998 pravidelně spolupracuje s nahrávacím studiem ve Smečkách a hostuje v dalších orchestrech.

Miroslav Kympl⁷⁵

Narodil se 2. 2. 1944 v Praze. Své hudební vlohy zřejmě zdědil po svém pradědovi Václavu Bechovi, který hrál na housle a byl kapelníkem u vojenské hudby v Terezíně. Již v dětství se věnoval hře na housle a klavír, ale postupně se začal čím dál více zaměřovat na bicí nástroje. Chodil do Lidové školy umění na Praze 1 v Biskupské ulici do třídy Ivo Kieslička (dlouholetý člen SOČR). Hudbě ale v jeho rodině nebyl přikládán velký význam a Miroslav proto nastoupil na řemeslnou školu. Hudba přesto zůstala po celý život jeho nedílnou součástí, i když v době dospívání se musel věnovat učebnímu oboru elektrikář a milovanou muziku na několik let upozadit. Po střední škole se vrátil k bicím nástrojům a následnou vojenskou službu vykonával v letech 1963–1965 v posádkové hudbě v Milovicích u Lysé nad Labem již jako hráč na bicí nástroje a měl zde možnost hrát téměř všechny druhy taneční hudby. Po ukončení vojenské služby se rozhodl rozšířit své znalosti a dovednosti a přihlásil se ke studiu bicích nástrojů na Pražskou konzervatoř, kde se setkal také s budoucím kolegou z orchestru ND Jaromírem Rychetským. Studoval ve třídě Vladimíra Vlasáka a Stanislava Hojného v letech 1966–1971. Již během studií nastoupil do orchestru Karlínského divadla a mezi lety 1968–1991 nastoupil do angažmá v orchestru Městských divadel Pražských. Jeho velkou vášní byla taneční hudba. Byl členem Kvintetu Karla Baláše, se kterým absolvoval pod agenturou Pragokonzert řadu zahraničních koncertních turné např. USA a Kanada. Spolupracoval mnoho let s orchestrem Ladislava Kubeše (dlouholetý člen kontrabasové skupiny ND) a s jeho dechovou muzikou Veselka, se kterou natočil řadu úspěšných gramofonových nahrávek a CD. Své bohaté zkušenosti neváhal předávat jako pedagog. Od roku 1974 nepřetržitě učil na Lidové škole umění ve Voctářově ulici v Praze-Libni. Tato hudební škola se v průběhu let ještě dvakrát stěhovala,

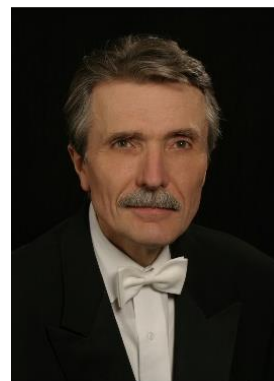
Fotografie č. 25

⁷⁵ Osobní archiv Gunty Kymplové.

nejprve do Lindnerovy ul. v Libni a momentálně sídlí v Klapkové ulici v Kobylisích. Vychovával též budoucí profesionální bubeníky na Konzervatoři Jaroslav Ježka, dříve zvané Lidová konzervatoř, kde se stal uznávaným pedagogem. Zde působil od roku 1975 a mezi jeho nejlepší a nejuznávanější žáky bezesporu patří např. David Koller, v dnešní době známá a úspěšná osobnost, hudebník a skladatel (skupina Lucie), Martin Vajgl (Olympic), Václav Zima (Blue Effect). Do orchestru ND nastoupil po úspěšném vykonání konkurzu v roce 1979. Zde působil až do konce svého života. S orchestrem ND se zúčastnil také dvou zájezdů do Japonska (1985, 1992) pod vedením šéfdirigenta Zdeňka Košlera a Jana Štycha.

Jaromír Rychetský⁷⁶

Narodil se 14. srpna 1951 v Praze. Vyrůstal v hudbymilovné rodině, ač byly jeho rodiče činní v jiných oborech. Hudební nadání zdědil po svém pradědovi, který byl vojenským kapelníkem. Na základní škole na Praze 2 mu učitelka hudební výchovy doporučila věnovat se hudbě, a proto začal docházet do ÚKDŽ (Ústřední kulturní dům železničářů), kam docházel na hodiny klavíru k Janě Kühnové (sestra sbormistra Pavla Kühna, dcera zakladatele Kühnova dětského sboru). Ve 12 letech přidal ke klavíru hru na akordeon, který soukromě studoval u Václava Spurného v LŠU na Praze 8. Jako mladý talentovaný hráč se zúčastnil několika soutěží, např. Soutěže tvořivosti mládeže, kde navázal přátelství s významným českým klavíristou Ivanem Klánským. V 15 letech se musel rozhodnout, zda se bude věnovat technice nebo hudbě. Nakonec zvítězilo umění. Při volbě školy hrálo roli komplikované postavení rodiny Rychetských v komunistickém Československu (jeho otec se za První republiky jako příslušník Československé armády stýkal s důstojníky, kteří poté během druhé světové války bojovali v Anglii), ale také vliv zahraniční muziky, a to především skupiny The Beatles. Před talentovými zkouškami váhal mezi klavírem a akordeonem a nakonec si vybral akordeon. Jaromír pod vedením Jana Hynčicy úspěšně prošel přijímacím řízením na Pražskou konzervatoř a v září roku 1966 začal studovat hru na akordeon ve třídě prof. Milana Bláhy. Jaromír již před konzervatoří skrytě toužil věnovat se spíše bubnování, ale u rodičů se nesetkal s dostatečným pochopením. Až během studií na konzervatoři se tento

Fotografie č. 26

⁷⁶ Emailová korespondence s Jaromírem Rychetským ze dne 16. dubna 2018.

zájem stal znovu aktuálním díky spolužákům Václavu Šírlovi a Miroslavu Kymplovi, kteří ho seznámili s pedagogem jejich hlavního oboru (bicí nástroje) Vladimírem Vlasákem. Miroslav Kympl poté Jaromíra připravil na přijímací zkoušky na bicí nástroje a ten začal studovat dva obory zároveň. Hru na bicí nástroje ho učili Vladimír Vlasák a Stanislav Hojný. Hru na akordeon absolvoval v roce 1972 a bicí nástroje ukončil koncertem v malém sále Domu umělců o dva roky později (duben 1974). Koncert odehrál spolu s kolegou Františkem Čechem (nyní člen orchestru Státní opery). Během studií vyučoval na LŠU ve Voctářově ulici hru na akordeon a zavedl tam též výuku bicích nástrojů. Hned po ukončení školy nastoupil do základní vojenské služby do AUS VN, kde hrál pod vedením Vladimíra Válka, Jaroslava Vodňanského a Jaroslava Šafaříka na tympány, bicí soupravu a ostatní nástroje v bicí skupině. Po vojně v roce 1976 přijal místo ve Středočeském symfonickém orchestru v Poděbradech⁷⁷. Stejně jako v AUSu se střídal u tympánů, bicí soupravy a dalších bicích nástrojů. V roce 1978 prošel konkurzem do orchestru ND, nastoupil ale až v roce 1980 z důvodu posunutého odchodu do důchodu předchozího hráče Josefa Šebetky. Právoplatným členem skupiny bicích nástrojů ND se stal 1. dubna 1980. První premiérou, kterou s orchestrem odehrál, byla Chytračka (Carl Orff) a v roce 2016 Chytračkou své angažmá v orchestru symbolicky ukončil. Od září 1979 vyučoval hru na akordeon v LŠU v Ďáblicích (v současnosti ZUŠ Taussigova) a později zde také založil výuku na bicí nástroje. Jeho nejúspěšnějším žákem je Marek Žežulka, kterého přesměřoval k bicím nástrojům a předal k další výuce Miloši Veselému. V LŠU v Ďáblicích působil do roku 1994. V roce 1996 se zaměřil na podnikatelskou činnost a založil si stavební firmu. Zastával funkci předsedy ZO Unie orchestrálních hudebníků ČR a post prezidenta celé Unie ČR, díky tomu měl možnost nahlížet do finanční situace provozu orchestru ND. S orchestrem ND nahrál několik nahrávek, spolupracoval s dirigenty Jiřím Bělohlávkem nebo Zdeňkem Košlerem (nejvýznamnější *Hrad knížete Modrovouse*, part na xylofon, Košler požadoval, aby se stal „dvoupaličkovým žonglérem“, tento nárok se snažil plnit na každém představení). Tato jednoaktová opera se v repertoáru ND poté už neobjevila, což Jaromíra podle jeho vlastních slov vůbec nemrzelo. S Jiřím Bělohlávkem odehrál roku 1999 v rámci festivalu Pražské jaro operu *Její pastorkyňa*, která byla živě vysílána Eurovizí, produkce se zúčastnili také významní operní pěvci Peter Dvorský a Gabriela Beňačková. Během rekonstrukce ND v 80. letech 20. století byli ve skupině bicích nástrojů dočasně pouze tři hráči

⁷⁷ Orchester byl před několika lety zrušen z důvodu nepotřebnosti.

a o veškerou službu se museli podělit. Od 14. dubna 2014 měl nárok odejít do důchodu, v divadle ale zůstal ještě další dva roky (30. 9. 2016) a v současnosti stále působí jako externista a vypomáhá v případě absencí jiných hráčů.

Jaromír Kubíček⁷⁸

Narodil se 2. září 1956 ve Strakonících. V té době se narodilo mnoho významných hudebníků (Václav Hudeček, Oldřich Vlček, hudební rodina sourozenců Riedlbauchových, František Bláha, Bohumil Kotmel ml. a další). V dětství si vybral z nabídky zájmových činností hru na klavír. Jako mladý nadaný klavírista vyhrál Mezinárodní soutěž mladých klavíristů do patnácti let v Ústí nad Labem a získal první cenu v ústředním kole LŠU v Kroměříži. V patnácti letech úspěšně vykonal talentové zkoušky na Pražskou konzervatoř.

Fotografie č. 27

Vedle klasické hudby se ve Strakonících seznámil i s hudbou dechovou (tzv. velká i malá dechovka) a po příchodu do Prahy hrál s amatérskou beatovou skupinou na bicí nástroje. Roku 1975 přidal ke studiu klavíru na pražské konzervatoři ještě bicí nástroje ve třídě Oldřicha Šatavy. Na hodiny klavíru docházel k prof. Vladimíru Topinkovi. Klavír úspěšně absolvoval samostatným koncertem v roce 1978, bicí pak roku 1981. Již za studií ho bral Oldřich Šatava na výpomoc do orchestru ND do skupiny bicích nástrojů. V té době dospěl k rozhodnutí, že se nadále bude věnovat pouze bicím. Po absolutoriu (1981) hrál dva roky v nově vzniklém orchestru v Českých Budějovicích s kuriózní smlouvou – hráč na tympány s povinností cembala. V roce 1983 prošel konkurzem a stal se hráčem na bicí nástroje v orchestru ND. Po návratu z Českých Budějovic do Prahy často vypomáhal v Českém symfonickém orchestru FISYO, se kterým spolupracoval ještě několik let po roce 1989, kdy se stal soukromým provozovatelem pan Jiří Kauders. V období od roku 1991 do 1995 byl členem souboru Agon pod vedením Petra Kofroně (repertoárová dramaturgie byla soudobá hudba, Nová hudba 60 let, avantgarda, minimalismus) a spolupracoval (nahrávání, koncertní činnost) s americkou perkusionistkou Amy Lynn Barber, která krátce po sametové revoluci působila v ČR. Do Jihočeské komorní filharmonie se během následujících let opakovaně vracel. Spolupráci tam definitivně ukončil v roce 1996 (místo něho nastoupil čerstvý absolvent nově vzniklé konzervatoře v Českých Budějovicích). Během své kariéry se průběžně

⁷⁸ Emailová korespondence s Jaromírem Kubíčkem ze dne 14. února 2018.

věnoval i dechové hudbě, a to zejména Podbrdské dechovce Josefa Svejkovského. Mimo divadlo spolupracoval též s ČF a od roku 2000 začal nahrávat hudbu pro Českou televizi. V letech 1992–2007 vyučoval hru na bicí nástroje na ZUŠ v Praze-Nuslích. Jak sám říká: „*Svého rozhodnutí naplnit svůj život hudbou a především hudbou symfonickou jsem nikdy ani na chvíli nelitoval. V bicí skupině orchestru ND dnes pracují oproti dobám nedávným mladí vzdělaní hudebníci. Cítím ke všem kolegům hudebníkům respekt. Koncertní klavír a symfonický orchestr považuji za největší vynález lidské civilizace.*“

Pavel Rehberger⁷⁹

Narodil se 22. listopadu 1972 v Praze. K jeho prvním hudebním krůčkům, které zásadním způsobem ovlivnily jeho život, ho přivedl jeho otec Bedřich Rehberger. Bedřich Rehberger hraje celý život profesionálně na saxofon a díky tomu mohl i za totalitního režimu vycestovat s tanečními kapelami do zahraničí. S malými hudebními ansámblly absolvoval několikaměsíční plavby kolem kontinentů. Malého Pavla vedl podobným směrem, čímž ho nasměroval k hudební dráze. Sám jakožto doposud aktivní hudebník trpělivě snášel Pavlovo dlouholeté úsilí a cvičení na klavír. To vyústilo v základní hudební vzdělání a přípravu na konzervatoř. Nebyl to ovšem klavír, ale bicí nástroje, které začal studovat v roce 1988 u Oldřicha Šatavy a Stanislava Hojného na Pražské konzervatoři. Oddělení bicích nástrojů ukončil absolventským koncertem v roce 1993. Během studií na Pražské konzervatoři v roce 1990 začal studovat druhý hlavní obor – varhany ve třídě Jana Kalfuse. Velký podíl na jeho hudebním rozvoji měla také vyučující povinného klavíru Ludmila Šimková, která dokázala Pavlovi na svých hodinách předávat cenné zkušenosti. Studium varhan zakončil absolventským koncertem v roce 1997. Tím se však nadobro uzavřela varhanická část jeho života. Dále už hrály a doposud hrají prim bicí nástroje. Od roku 1996 se stal tympánistou PKF Prague Philharmonia, kterou založil světoznámý dirigent Jiří Bělohlávek. V tomto orchestru působí Pavel doposud. S orchestrem PKF absolvoval celou řadu významných koncertů a koncertních turné v České republice a zahraničí (Německo, Itálie, Francie, Španělsko, USA, Japonsko, Omán, Čína, Korea). Při zahraničních zájezdech se spolu s orchestrem setkal s osobnostmi hudebního světa: Luciano Pavarotti, Anna Netrebko, Rolando

Fotografie č. 28

⁷⁹ Osobní archiv Pavla Rehbergera.

Villazon, Jose Cura, Jonas Kaufmann, Mischa Maiski, Maxim Vengerov, Schlomo Mintz, Adam Plachetka. Vedle koncertní činnosti nahrál s PKF řadu CD nahrávek. Během nahrávání spolupracoval s významnými dirigenty a sólisty (např. Jakub Hrůša, Magdalena Kožená). Jiří Bělohlávek byl dirigentem, který dokázal vtisknout celému orchestru PKF nezaměnitelnou tvář a nastartoval hudební kariéru všem hráčům v orchestru. Pavel Rehberger se v roce 1998 stal členem orchestru ND. Nastoupil na pozici 2. tympánisty a zástupce vedoucího skupiny. 13 let se střídal se svým pedagogem Oldřichem Šatavou a po jeho odchodu se v roce 2011 stal vedoucím skupiny bicích nástrojů. Roku 2013 se rozhodl, že si doplní své hudební vzdělání a nastoupil na HAMU na katedru bicích nástrojů, kde byl odborně veden pedagogy: odb. as. Danielem Mikoláškem, BcA. Radkem Kramplem, Václavem Mazáčkem, MgA. Olegem Sokolovem, Ph.D. a Pavlem Polívkou.

Repertoár v orchestru ND i PKF pokrývá hudbu od období klasicismu až po současnost. Pavel Rehberger se jako hráč na tympány zároveň věnuje i hudbě barokní s autentickou interpretací na dobové nástroje. Barokní hudba je pro všechny varhaníky „denním chlebem“ a pravděpodobně již v době studií na Pražské konzervatoři vzbudila v Pavlovi velký zájem o spolupráci s předními renomovanými českými barokními ansámby. Jedná se především o ansámby Musica Florea (umělecký vedoucí Marek Štryncel), např. provedení barokní opery *Castor a Polux* pro ND 1998, Collegium 1704 (umělecký vedoucí Václav Lux) provedení opery *Rinaldo* pro ND, Ensemble Inegal (umělecký vedoucí Adam Viktora) a Collegium Marianum. S těmito soubory se pravidelně zúčastňuje prestižních festivalů doma i v zahraničí. Stará hudba je Pavlovi velmi blízká. Kromě barokních tympánů ho oslovila i hra na perkuse z oblastí blízkého východu. Konkrétně rámovým bubnům se věnoval ve své bakalářské práci. U vynikajícího amerického hráče žijícího v Praze Hearn Gadbois studoval hru na tombak, darbuku a právě rámové bubny. Široká paleta těchto nástrojů umožňuje též průniky mezi jednotlivými hudebními žánry. Jeho velkým snem je bubnovat také s rockovou kapelou, čímž by svým způsobem navázal na svého otce. Na tuto éru se zatím pilně připravuje u pedagoga Miloše Veselého.

Tomáš Koubek⁸⁰

Narodil se 11. ledna 1983 v Plané u Mariánských Lázní. Dětství prožil přímo v Mariánských Lázních. Pochází z hudební rodiny, jeho otec a strýc byli tympánisté v Západočeském symfonickém orchestru Mariánské Lázně a matka vyučovala hru na klavír na Základní umělecké škole F. Chopina také v Mariánských Lázních. Jeho sestřenice je houslistka. V sedmi letech začal hrát na klavír na ZUŠ F. Chopina a věnoval se mu až do svých 21 let. V deseti letech ho otec přivedl k bicím, na které ho učil hrát doma sám, a to až do jeho nástupu na konzervatoř. Již ve dvanácti letech ho otec vzal na první výpomoc do profesionálního orchestru (ZSO), kde ve skladbě *Slavnostní předehra 1812* (P. I. Čajkovský) odehrál part zvonů. Od roku 1995 v Západočeském symfonickém orchestru pravidelně vypomáhal, a to až do roku 2004. V letech 1993–1998 byl členem Velkého akordeonového orchestru při ZUŠ F. Chopina, kde ale hrál zejména na klavír, bubnoval jen výjimečně. Od roku 1997 do 1998 působil jako hráč na bicí v kapele Dixieland ZUŠ Planá u Mariánských Lázní. V roce 1998 natočil a vydal s Dixielandem ZUŠ Planá CD jejich skladeb. Téhož roku vykonal talentové zkoušky na plzeňskou konzervatoř. Bicí nástroje studoval u pedagogů: Josefa Doubka a Ivana Audese. Během studií na konzervatoři rozvíjel svůj talent hojnou koncertní činností, ať už orchestrální, komorní nebo sólovou. Konzervatoř absolvoval v roce 2004. Po absolutoriu i nadále pokračoval ve studiích bicích nástrojů, a to na HAMU v Praze. Již od roku 1999 vypomáhal celých sedm let (do 2006) v Plzeňské filharmonii. Ve stejném roce začal vypomáhat také v Orchestru opery Divadla Josefa Kajetána Tyla. Spolupráci s orchestrem opery ukončil roku 2004. Nadále však zůstával členem komorního Orchestru operety a muzikálu Divadla J. K. Tyla, kde hrál až do roku 2007. V roce 2000 se znovu spojil s Dixielandem ZUŠ Planá a natočil s nimi jako hostující hudebník druhé CD. V roce 2002 začal působit též jako pedagog. Dva roky učil hru na bicí nástroje v ZUŠ Blovice. Roku 2004 prošel přijímacím řízením a nastoupil na HAMU na katedru bicích nástrojů, kterou absolvoval v roce 2009. Na HAMU se podílel na natočení CD Katedry bicích nástrojů s názvem „Maska červené smrti“. I během studií na HAMU měl možnost angažovat se v orchestrální, komorní i sólové koncertní činnosti. Od 7. 3. 2006 byl Tomáš Koubek zaměstnán v orchestru ND v Praze jako hráč na bicí nástroje s povinností

Fotografie č. 29

⁸⁰ Emailová korespondence s Tomášem Koubkem ze dne 1. března 2018.

tympánů. Po pěti letech (1. ledna 2011) se stal tympánistou a 2. vedoucím skupiny bicích nástrojů. Mezi léty 2008 a 2015 spolupracoval s operou a činohrou Národního divadla na komorních projektech: *Zítřka se bude* a *Toufar*. Dále pak účinkoval ve scénické hudbě skladatele Aleše Březiny k činoherním představením ND *Věc Makropulos* a *Král Lear*. Od roku 2009 do 2013 vyučoval bicí nástroje na ZUŠ Ilji Hurníka v Praze 2. K Tomášovým zálibám patří kromě hudby také vše, co souvisí s vlaky a železnicí. „Pokud netrávím čas v divadle nebo s rodinou, tak ho trávím na nádraží.“

Martin Kuzma⁸¹

Martin se narodil v Praze dne 13. července 1985. Již v dětství projevil velký zájem o hru na bicí nástroje. Rozhodl se věnovat profesionální hudební kariéře a roku 2004 nastoupil na Pražskou konzervatoř. Bicí studoval ve třídě Pavla Razíma a Radka Krampala. Rok po završení studií na konzervatoři získal angažmá ve skupině bicích nástrojů v orchestru ND v Praze, kde působil pět a půl roku. Roku 2016 z ND odešel a téhož roku se stal členem orchestru Ústřední hudby Armády České republiky, kde bubnuje dodnes. Během dosavadní bubenické kariéry navázal spolupráci s orchestry a kapelami nejrůznějšího hudebního zaměření. Spolupracoval s orchestrem Hudebního divadla Karlín a s malým pražským divadlem Studio dva. Mezi nejvýznamnější kapely, s nimiž vystoupil, patří Fast Food Orchestra (s kapelou natočil dvě CD – *Utsuki*, *Wanted For Cooking*), *Mocca Malacco* (jazzové uskupení), *Chamber Worcester* (pražská taneční funk popová kapela), *Final Vision* (jazz – rocková kapela), *Green Smãtroll* (ska – reggae, zpěvákem této skupiny je herec Filip Kaňkovský), *The Tap tap* (pod vedením Šimona Ornesta). Martin Kuzma se kromě interpretační činnosti věnuje též činnosti pedagogické. Od roku 2004 dává soukromé hodiny na bicí. Ve školním roce 2012/2013 vyučoval na ZUŠ v Praze Na Popelce. Martin se během své profesionální dráhy setkal s hudbou symfonickou, taneční, jazzovou a nakonec zakotvil v kapelách se zaměřením na jazz a taneční hudbu.

Fotografie č. 30

⁸¹ Emailová korespondence s Martinem Kuzmou ze dne 12. února 2018.

Pavel Svejkovský⁸²

Narozen 24. června 1968 v Praze a pochází z hudební rodiny. Jeho bratr Martin Svejkovský studoval lesní roh a jeho otec Josef Svejkovský byl věhlasným trumpetistou a profesorem na Pražské konzervatoři. Pavlův bratranec František Svejkovský je zaměstnán u Hudby Hradní stráže a Policie České republiky jako sólový trumpetista, dirigent a zástupce velitele. V roce 1982 začal studovat na Pražské konzervatoři obor bicí nástroje u pedagogů Oldřicha Šatavy, Václava Mazáčka a Stanislava Hojného. Svá studia ukončil absolventským koncertem v Rudolfinu v roce 1988. V témže roce získal angažmá v orchestru Divadla ABC. Roku 1990 z divadla odešel, protože vedení orchestr zrušilo. V roce 1990 se stal členem orchestru Smetanova divadla (dnes Státní opera), kde působil do roku 1996. Jako hráč na bicí nástroje spolupracoval s ČF, FOK, SOČR, Brückner Philharmonic Orchestra Linz, PKF, ČNSO a v orchestru soudobé hudby AGON pod vedením Petra Kofroně. Mezi jeho nejoblíbenější hudební aktivity patří spolupráce s barokními orchestry a to především komorním orchestrem Musica Florea pod vedením Marka Štryncla a s komorním orchestrem Capella Regia Praga pod vedením Roberta Huga. S těmito ansámbly nahrál celou řadu nahrávek s významnými sólisty (např. Vánoční CD s Magdalenou Koženou). Spolupracoval také se Souborem pražských trubačů, který vedl jeho otec Josef Svejkovský. Patří mezi hráče na bicí nástroje, kteří si osvojili techniku tzv. naviklování kůží. Dá se říci, že mezi svými kolegy jako jeden z mála dokáže vyměnit starou hrací blánu např. na tympánu, nebo velkém bubnu aj. Své zkušenosti předával jako pedagog na ZUŠ Štefánikova v Praze 5 mezi lety 1999 až 2006. Mezi jeho významné momenty hudební činnosti, které ho zásadním způsobem ovlivnily již během studií, patří angažmá v orchestru Gustava Mahlera pod vedením dirigenta Claudia Abbada a angažmá v ČF pod taktovkou Václav Neumanna.

Fotografie č. 31

⁸² Emailová korespondence s Pavlem Svejkovským ze dne 12. února 2018.

Štěpán Hon⁸³

Narodil se 25. září 1993 v Prachaticích. Bicí nástroje začal studovat v roce 2010 na Konzervatoři v Českých Budějovicích ve třídě Miroslava Balouna a v roce 2012 přestoupil na oddělení bicích nástrojů Pražské konzervatoře do třídy Pavla Razíma, Radka Krampla, Václava Mazáčka a Oldřicha Šatavy. Rok 2016 byl pro Štěpána zásadní v několika ohledech. Podařilo se mu úspěšně vykonat konkurz do orchestru ND v Praze, dále byl přijat na HAMU (katedra bicích nástrojů) a zároveň se stal členem orchestrální akademie Pražské komorní filharmonie. Během své dosavadní kariéry působil v orchestru Jihočeského divadla a v Jihočeské filharmonii. Jako externista hrál v ČNSO a v Plzeňské filharmonii. Nyní je členem orchestrální akademie ČF. Nejdříve plánoval působení v jazzových kapelách se zaměřením na jazzový vibrafon, ale po příchodu do Prahy se začal věnovat stále více klasickému symfonickému i opernímu repertoáru. Dle jeho slov je stále na čem pracovat a je potřeba zvyšovat svou technickou úroveň. Hraní ve velkém orchestru dává hudebníkům cenné zkušenosti (práce s dirigentem, souhra s ostatními hráči v orchestru, cit pro kolegiální, které mohou následně uplatnit v malých ansámblech nejrůznějšího zaměření.

Fotografie č. 32

Yuki Takahashi⁸⁴

Yuki Takahashi se narodila 4. listopadu 1987 v Tochigi v Japonsku. Je první ženou a prvním cizinkou ve skupině bicích nástrojů orchestru Národního divadla. Již v raném dětství projevila zájem o hudbu a ve třech letech začala hrát na klavír. Během povinné školní docházky připojila ke hře na klavír také hru na bicí nástroje. Stala se členkou tamější školní dechové kapely a působila tam jako bubenice. Nejprve se klavíru a bicím nástrojům věnovala jen okrajově a hudba byla její oblíbenou volnočasovou aktivitou. S nástupem do školní dechové kapely se o hudbu začala zajímat mnohem víc, např. navštěvovala koncerty, sledovala muzikálovou scénu, poslouchala vážnou hudbu. V průběhu času si uvědomila, že by se chtěla věnovat hudbě

Fotografie č. 33

⁸³ Emailová korespondence se Štěpánem Honem ze dne 17. února 2018.

⁸⁴ Emailová korespondence s Yuki Takahashi ze dne 10. března 2018.

profesionálně. Podala přihlášku na uměleckou univerzitu a úspěšně prošla přijímacím řízením. V dubnu roku 2007 zahájila studium na Okinawa Prefectural University of Arts. Jejími pedagogy byli prof. Yoji Sadanari, Yoshihiro Ando a Momoko Kamiya. Během studia měla Yuki možnost externě spolupracovat s tokijskou filharmonií (Tokyo Philharmonic). Univerzitu absolvovala v březnu roku 2011. Po ukončení školy se rozhodla, že si doplní vzdělání v zahraničí. První volba padla na Evropu a Švýcarsko. V září roku 2011 odjela do Curychu. V témže měsíci nastoupila na Zurich University of the Arts. Zde byl jejím vedoucím hlavního oboru prof. Rainer Seegers. Rainer Seegers zásadně ovlivnil její kariéru. Informoval jí o možnosti studia na Hanns Eisler School of Music v německém Berlíně. Yuki tuto možnost využila. Na univerzitě v Curychu strávila jediný semestr a v únoru 2012 odjela ze Švýcarska do Německa do Berlína. Od dubna 2012 se stala studentkou výše zmíněné umělecké školy. Jejími profesory byli Rainer Seegers, Franz Schindlbeck a Biao Li. Studovala zde celých pět let. Roku 2017 školu úspěšně dostudovala. Během své dosavadní kariéry hrála s mnoha významnými německými a českými orchestry. Již za studií v Berlíně prošla konkurzem do orchestrální akademie ČF a od září 2012 do června 2014 hrála v orchestrální akademii ČF jako tympánistka a hráčka na bicí nástroje. V ČF získala cenné zkušenosti a později s tímto orchestrem externě spolupracovala. V září roku 2014 se připojila k orchestru Freiburg Philharmonic Orchestra, jenž byl součástí divadla ve Freiburgu. Působila zde ve skupině bicích nástrojů až do července roku 2015. Od nové sezóny (září 2015) byla přijata do orchestrální akademie orchestru Hessian State Orchestra (Hessian State Theatre of Wiesbaden). Jako akademička hrála jak na tympány, tak i na další bicí nástroje. V lednu v roce 2017 se vrátila do České republiky a úspěšně vykonala konkurz do orchestru ND v Praze do skupiny bicích nástrojů. Během svých několika angažmá se s orchestry zúčastnila významných zahraničních hudebních festivalů. Zúčastnila se festivalu The Young Festival Bayreuth v roce 2010, o čtyři roky později (2014) hrála s orchestrem na Pacific Music Festival.

11. Závěr

Zpracování tématu historie skupiny bicích nástrojů bylo nesmírně náročné a zároveň fascinující a poučné. Pokusil jsem se obsáhnout nejdůležitější historické momenty v kontextu dalších témat, která ke skupině bicích nástrojů patří. V průběhu práce na textu jsem se nejvíce potýkal s nedostatkem relevantních zdrojů a s rozporupnými informacemi z nich vycházejících. Při sepisování historie skupiny bicích nástrojů a jejího postupného vývoje v rámci orchestru jsem čerpal především z životopisů, které mi odhalily vývoj skupiny v širším kontextu. Mezi hlavními aspekty vývoje skupiny patří především její postupné rozšiřování, ale i zvyšování kvality i kvalifikace jednotlivých hráčů. Zatímco z počátku do skupiny proudili odpadlíci jiného nástrojového zaměření, dnes je situace opačná a bicí skupina je naplněna hráči specializovanými na tento obor. Totéž platí i o vybavení skupiny nástroji, které v minulosti dost zanedbávané se postupně obměňuje za kvalitní a značkové nástroje dle potřeb provozu.

Ke kapitolám konkurzy, nástrojové vybavení, bicí nástroje ve scénické hudbě neexistují žádné souhrnné materiály, ze kterých bych mohl vycházet. Obrátil jsem se tedy na své kolegy a diskutoval s nimi o vybraných kapitolách a jejich náplni. Ze shromážděných vzpomínek vlastních i svých kolegů a také z dostupných životopisů jsem již mohl sepsat ucelený text o tématech, která jsou podstatnou součástí mé práce.

Nejvíce práce a času zabralo kompletování životopisů hráčů z celé historie skupiny. Z dob vzniku orchestru byly informace nejužší. O mnoha významných hráčích nebylo možné nalézt žádné podrobnější informace i přesto, že ve skupině strávili bezmála dvacet let. Jejich jména jsou zmíněna pouze v ročenkách vázajících se ke každému divadelnímu roku, ale další zmínky nebylo možné dohledat. Důležitým zdrojem se pro mne staly divadelní tabla s fotografiemi hráčů, z nichž jsem získal ke jménu i fotografii. Několik životopisů se mi podařilo nalézt též v odborných hudebních publikacích. I v této literatuře jsem však objevil několik nesrovnalostí, se kterými jsem se snažil dál pracovat a uvést co možná nejpravdivější verzi i přes neshodující se podklady. Životopisy hráčů, kteří v orchestru působili ve druhé polovině 20. století a v několika posledních letech, jsem sepsal za pomoci osobní korespondence se samotnými hráči nebo s jejich blízkými. Zcela jistě by se dalo v dohledávání informací ještě pokračovat, ale to by vyžadovalo mnohem více času a hlubší prohledávání matrik a záznamů policejního ředitelství, ovšem s neurčitou vidinou úspěchu.

12. Prameny a literatura

Prameny

Divadelní ročenka 1958–1961

Emailová korespondence s Jaromírem Kubičkem ze dne 14. února 2018

Emailová korespondence s Jaromírem Rychetským ze dne 16. dubna 2018

Emailová korespondence s Martinem Kuzmou ze dne 12. února 2018

Emailová korespondence s Pavlem Svejkovským ze dne 12. února 2018

Emailová korespondence se Štěpánem Honem ze dne 17. února 2018

Emailová korespondence s Tomášem Koubkem ze dne 1. března 2018

Emailová korespondence s Yuki Takahashi ze dne 10. března 2018

Kalendáře Národního divadla. Archiv Národního divadla

Osobní archiv Gunty Kymplové

Osobní archiv Jana Ouředníka

Osobní archiv Jiřího Svobody

Osobní archiv Pavla Rehbergera

Osobní archiv Věry Šroubkové

Osobní karta Jana Mikeše. Uloženo v Archivu ND

Osobní karta Jaroslava Juklíčka. Uloženo v Archivu ND

Osobní karta Jaroslava Malého. Uloženo v Archivu ND

Osobní karta Jiřího Kučery. Uloženo v Archivu ND

Osobní karta Josefa Fialy. Uloženo v Archivu ND

Osobní karta Josefa Šebetky. Uloženo v Archivu ND

Osobní karta Karla Kubra. Uloženo v Archivu ND

Osobní karta Karla Mrázka. Uloženo v Archivu ND

Osobní karta Otakara Procházky. Uloženo v Archivu ND

Osobní karta Otty Šourka. Uloženo v Archivu ND

Osobní karta Rudolfa Mošny. Uloženo v Archivu ND

Osobní karta Rudolfa Šmejkal. Uloženo v Archivu ND

Osobní karta Aloise Veselého. Uloženo v archivu Policejního ředitelství, Praha II.

Osobní karta Antonína Maříka. Uloženo v archivu Policejního ředitelství, Praha II.

Osobní karta Františka Hozáka. Uloženo v archivu Policejního ředitelství, Praha II.

Osobní karta Jana Košťálka. Uloženo v archivu Policejního ředitelství, Praha II.

Osobní karta Jana Petržilky. Uloženo v archivu Policejního ředitelství, Praha II.

Osobní karta Karla Václava Černického. Uloženo v archivu Policejního ředitelství, Praha II.

Osobní karta Miroslava Knoblocha. Uloženo v archivu Policejního ředitelství, Praha II.

Osobní karta Otty Šourka. Uloženo v archivu Policejního ředitelství, Praha II.

Literatura

BARTOŠ, Josef. Prozatímní divadlo a jeho opera: [K 75. výročí otevření prozatímního divadla]. V Praze: Sbor pro zřízení druhého Národního divadla, 1938.

HOLZKNECHT, Václav, ed. 150 let Pražské konzervatoře: sborník k výročí ústavu. Praha: Státní hudební vydavatelství, 196

NEJEDLÝ, Zdeněk. Dějiny opery Národního divadla. 2. vyd. Praha: Práce, 1949.

ŠTĚDRŇ, Bohumír, Zdenko NOVÁČEK a Gracian ČERNUŠÁK, ed. Československý hudební slovník osob a institucí. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963. Josef Janota

VOVSOVÁ, Helena. Orchester Národního divadla. Praha, 2012. Akademie múzických umění v Praze. Fakulta hudební. Vedoucí práce prof. Lubomír Malý

Internetové zdroje

Český hudební slovník. *Český hudební slovník* [online]. Copyright © [cit. 23.06.2018]. Dostupné z:

http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=592

Český hudební slovník. *Český hudební slovník* [online]. Copyright © [cit. 26.06.2018]. Dostupné z:

http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=1002823

Historie – Národní divadlo – Národní divadlo. [online]. Copyright © 2018 Národní divadlo [cit. 16.01.2018]. Dostupné z: <http://www.narodni-divadlo.cz/cs/narodni-divadlo/historie>

Karel Černický. *Alliance Publications, Inc.* [online]. Copyright © 2004 [cit. 25.06.2018]. Dostupné z: <http://www.apimusic.org/cernicky-karel-1907-1995.html>

13. Seznam fotografií

Fotografie č. 1: František Hozák, fotokopie tabla ND	31
Fotografie č. 2: Košťálek Jan, fotokopie tabla ND	31
Fotografie č. 3: Miroslav Knobloch, fotokopie tabla ND	31
Fotografie č. 4: Alois Veselý, fotokopie tabla ND	31
Fotografie č. 5: Filip Vilém Bláha, fotokopie tabla ND	32
Fotografie č. 6: Jan Janota, uloženo v archivu Českého rozhlasu Brno	33
Fotografie č. 7: Otto Šourek, fotokopie tabla ND.....	34
Fotografie č. 8: Rudolf Šmejkal, fotokopie tabla ND	35
Fotografie č. 9: Karel Václav Černický, fotokopie tabla ND	35
Fotografie č. 10: Jaromír Mácha, fotokopie tabla ND	38
Fotografie č. 11: Karel Kubr, fotokopie tabla ND	39
Fotografie č. 12: Jiří Kučera, fotokopie tabla ND	39
Fotografie č. 13: Jaroslav Malý, fotokopie tabla ND	40
Fotografie č. 14: Otakar Procházka, fotokopie tabla ND	40
Fotografie č. 15: Josef Šebetka, fotokopie tabla ND	41
Fotografie č. 16: Jaroslav Juklíček, fotokopie tabla ND.....	41
Fotografie č. 17: Karel Mrázek, fotokopie tabla ND.....	42
Fotografie č. 18: Josef Šroubek, fotokopie tabla ND	42
Fotografie č. 19: Rudolf Mošna, fotokopie tabla ND	43
Fotografie č. 20: Josef Fiala, fotokopie tabla ND	44
Fotografie č. 21: Oldřich Šatava, fotokopie tabla ND	45
Fotografie č. 22: Jan Mikeš, fotokopie tabla ND	46
Fotografie č. 23: Jan Ouředník, fotokopie tabla ND	47
Fotografie č. 24: Jiří Svoboda, uloženo v archivu ČF.....	48
Fotografie č. 25: Miroslav Kympl, fotokopie tabla ND.....	49
Fotografie č. 26: Jaromír Rychetský, fotokopie tabla ND	50
Fotografie č. 27: Jaromír Kubíček, fotokopie tabla ND	52
Fotografie č. 28: Pavel Rehberger, fotokopie tabla ND	53
Fotografie č. 29: Tomáš Koubek, fotokopie tabla ND	55
Fotografie č. 30: Martin Kuzma, osobní archiv Martina Kuzmy	56
Fotografie č. 31: Pavel Svejkovský, uloženo v Archivu ND.....	57
Fotografie č. 32: Štěpán Hon, osobní archiv Štěpána Hona	58
Fotografie č. 33: Yuki Takahashi, osobní archiv Yuki Takahashi	58

14. Přílohy

Příloha č. 1: Chronologický seznam hráčů na bicí nástroje

Příloha obsahuje seznam všech bicistů, kteří hráli nebo hrají ve skupině bicích nástrojů orchestru ND. Jsou řazeni chronologicky dle data nástupu do skupiny. U jmen členů je uvedeno datum narození, místo narození, datum úmrtí, datace působení člena ve skupině, případně v jiné skupině orchestru, která předcházela skupině bicích nástrojů, pozice člena (nástrojové určení).

Všechny hráče, kteří se stali členy skupiny bicích nástrojů Národního divadla, jsem řadil chronologicky podle data nástupu do skupiny bicích. Často se stávalo, že než nastoupili jako hráči na bicí, tak hráli na dechové nástroje, například na pozoun, nebo polnici apod.

1. Rebrovicz Václav (nenalezeno)
tympány – orchestr Prozatímního divadla
2. Petržilka Jan (*1852, Praha – †nenalezeno)⁸⁵
1883–1885 tympány
3. Mařík Antonín (*25. 7. 1894, Lom okr. Most – †nenalezeno)⁸⁶
1883 velký buben
poté přešel na tubu
4. Hozák František (*12. 10. 1838, Sezemice – †nenalezeno)⁸⁷
1883 klarinet
1884–1919 velký buben
5. Šebek František (nenalezeno)
1884–1885 malý buben, talíře a triangl
6. Bláha Filip (*3. 2. 1841, Praha-Vyšehrad – †28. 9. 1911, Praha)⁸⁸
1886–1901 tympány
profesor na Pražské konzervatoři
7. Vaněk Josef (nenalezeno)
1886 malý buben, talíře a triangl
8. Jenčík V. (nenalezeno)
1887 malý buben

⁸⁵ Osobní karta Jana Petržilky. Uloženo v archivu Policejního ředitelství, Praha II.

⁸⁶ Osobní karta Antonína Maříka. Uloženo v archivu Policejního ředitelství, Praha II.

⁸⁷ Osobní karta Františka Hozáka. Uloženo v archivu Policejního ředitelství, Praha II.

⁸⁸ Bláha Filip Vilém. ŠTĚDRŇ, Bohumír, Zdenko NOVÁČEK a Gracian ČERNUŠÁK, ed. *Československý hudební slovník osob a institucí*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963. s. 100.

9. Košťálek Jan (*9. 8. 1862, Velký Chlumeč – †3. 3. 1936, Praha)⁸⁹
1888–1927 malý buben
10. Knobloch Josef (nenalezeno)
1902–1903 tympány
11. Janota Josef (*17. 9. 1846, Praha – †29. 11. 1898)⁹⁰
1904–1911 tympány
12. Knobloch Miroslav (*1. 4. 1874, Praha – †nenalezeno)⁹¹
1904–1905 talíře
1906–1908 tympány
1909–1912 talíře
1913–1934 veškeré bicí
1933 nenalezeno
13. Janota Jan (*4. 11. 1874, Praha – †22. 5. 1957, Praha)⁹²
1906–1910 tympány
14. Veselý Alois (*7. 6. 1877, Brtnice – †28. 5. 1941)⁹³
1911–1933 tympány
1933 nenalezeno
15. Šourek Otto (*12. 10. 1879, Praha – †30. 6. 1942, Praha)⁹⁴
1908–1918 polnice, 1918–1934 bicí nástroje
1918–1932/33 a 1933 nenalezeno, velký buben
16. Šmejkal Rudolf (*3. 7. 1883, Teplice-Šanov – †22. 5. 1949)⁹⁵
1903–1928 polnice
1928–1943 a 1945–1949 malý buben
17. Černický Karel (*19. 9. 1907, Sedlčany – †12. 1. 1995, Praha)⁹⁶
1934 velký buben
1935 malý buben
1936–1971 tympány

⁸⁹ Osobní karta Jana Košťálka. Uloženo v archivu Policejního ředitelství, Praha II.

⁹⁰ Janota Josef. ŠTĚDRŇ, Bohumír, Zdenko NOVÁČEK a Gracian ČERNUŠÁK, ed. *Československý hudební slovník osob a institucí*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963. s. 574.

⁹¹ Osobní karta Miroslava Knoblocha. Uloženo v archivu Policejního ředitelství, Praha II.

⁹² Janota Jan. ŠTĚDRŇ, Bohumír, Zdenko NOVÁČEK a Gracian ČERNUŠÁK, ed. *Československý hudební slovník osob a institucí*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963. s. 574.

⁹³ Osobní karta Aloise Veselého. Uloženo v archivu Policejního ředitelství, Praha II.

⁹⁴ Osobní karta Otty Šourka. Uloženo v archivu Policejního ředitelství, Praha II.

⁹⁵ Osobní karta Rudolfa Šmejkal. Uloženo v Archivu ND.

⁹⁶ Osobní karta Karla Václava Černického. Uloženo v archivu Policejního ředitelství, Praha II.

18. Mácha Jaromír (*14. 4. 1897, Brno – †nenalezeno)⁹⁷
 1934–1935 tympány
 1935–1944/1945 veškeré bicí
19. Kubr Karel (*11. 3. 1895, Velké Přítočno – †17. 1. 1955)⁹⁸
 1935–1936 veškeré bicí⁹⁹
 1937–1945 bicí nástroje
20. Kučera Jiří (*24. 4. 1887 Praha – †1958)¹⁰⁰
 1918–1923 trombon
 1935–1936 velký buben
 1937–1953 bicí nástroje
21. Malý Jaroslav (*2. 8. 1910, Vamberk – †1980, Vamberk)¹⁰¹
 1. 9. 1945–31. 12. 1970 bicí nástroje
22. Procházka Otto (*4. 3. 1910, Praha – †1994, Praha)¹⁰²
 1933–1945 lesní roh
 1945–1971 bicí nástroje
23. Šebetka Josef (*17. 3. 1919, Choceň – †1986)¹⁰³
 1948–1952 a 1959 – a 1980 bicí nástroje
24. Juklíček Jaroslav (*10. 4. 1904, Brno – †2. 1. 1978)¹⁰⁴
 1924–1954 člen skupiny dechových nástrojů
 1954 – 3. 3. 1960 bicí nástroje
25. Mrázek Karel (*5. 12. 1898 – †nenalezeno)¹⁰⁵
 1934–1953 trumpet a pozoun
 1953–1967 bicí nástroje
26. Šroubek Josef (*26. 12. 1933, Zruč u Plzně – †31. 1. 2016, Praha)¹⁰⁶
 1954–1971 bicí nástroje
 1971–1997 a 2000 tympány
27. Mošna Rudolf (*17. 4. 1927, Lučenec – †1998)¹⁰⁷
 1961 – 5. 9. 1978 bicí nástroje

⁹⁷ Mácha Jaromír. ŠTĚDRŇ, Bohumír, Zdenko NOVÁČEK a Gracian ČERNUŠÁK, ed. *Československý hudební slovník osob a institucí*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963. s. 24.

⁹⁸ Osobní karta Karla Kubra. Uloženo v Archivu ND.

⁹⁹ Do roku 1936 bylo zařazení označováno pojmem veškeré bicí, od roku 1937 se používá označení bicí nástroje.

¹⁰⁰ Osobní karta Jiřího Kučery. Uloženo v Archivu ND.

¹⁰¹ Osobní karta Jaroslava Malého. Uloženo v Archivu ND.

¹⁰² Osobní karta Otakara Procházky. Uloženo v Archivu ND.

¹⁰³ Osobní karta Josefa Šebetky. Uloženo v Archivu ND.

¹⁰⁴ Osobní karta Jaroslava Juklíčka. Uloženo v Archivu ND.

¹⁰⁵ Osobní karta Karla Mrázka. Uloženo v Archivu ND.

¹⁰⁶ Osobní archiv Věry Šroubkové.

28. Fiala Josef (*7. 3. 1906, Mníšek pod Brdy – †nenalezeno)¹⁰⁸
16. 10. 1940 – 1952 pozoun, tuba a kontrabas
1. 1. 1965 – 31. 12. 1970 bicí nástroje
29. Šatava Oldřich (*28. 5. 1945, Olomouc)¹⁰⁹
1968–1971 bicí nástroje
1972–2010 tympány
30. Mikeš Jan (*22. 6. 1918, Malá Zásadka – †nenalezeno)¹¹⁰
od 1. 4. 1939 hoboj
1. 12. 1970 – 31. 12. 1978 bicí nástroje
31. Ouředník Jan (*30. 3. 1944, Praha)¹¹¹
srpen 1972 – 31. 12. 2010 bicí nástroje
32. Svoboda Jiří (*12. 10. 1954, Praha)¹¹²
1977–1978 bicí nástroje
poté člen České filharmonie
33. Kympl Miroslav (*2. 2. 1944 – †1. 8. 2005, Praha)¹¹³
1979–2005 bicí nástroje
34. Rychetský Jaromír (*14. 8. 1951, Praha)¹¹⁴
1. 4. 1980 – 30. 9. 2017 bicí nástroje
35. Kubíček Jaromír (*2. 9. 1956, Strakonice)¹¹⁵
od r. 1983 bicí nástroje
36. Rehberger Pavel (*22. 11. 1972, Praha)¹¹⁶
od 1. 1. 1998 tympány
37. Koubek Tomáš (*11. 1. 1983, Planá u Plzně)¹¹⁷
7. 3. 2006–31. 12. 2010 bicí nástroje
od r. 2011 tympány
38. Kuzma Martin (*13. 7. 1985, Praha)¹¹⁸
leden 2011–30. 6. 2016 bicí nástroje

¹⁰⁷ Osobní karta Rudolfa Mošny. Uloženo v Archivu ND.

¹⁰⁸ Osobní karta Josefa Fialy. Uloženo v Archivu ND.

¹⁰⁹ Šatava Oldřich. Český hudební slovník. *Český hudební slovník* [online]. Copyright © [cit. 26.06.2018]. Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=1002823

¹¹⁰ Osobní karta Jana Mikeše. Uloženo v Archivu ND.

¹¹¹ Osobní archiv Jana Ouředníka.

¹¹² Osobní archiv Jiřího Svobody.

¹¹³ Osobní archiv Gunty Kyplové.

¹¹⁴ Emailová korespondence s Jaromírem Rychetským ze dne 16. dubna 2018.

¹¹⁵ Emailová korespondence s Jaromírem Kubíčkem ze dne 14. února 2018

¹¹⁶ Osobní archiv Pavla Rehbergera

¹¹⁷ Emailová korespondence s Tomášem Koubkem ze dne 1. března 2018.

39. Svejkovský Pavel (*24. 6. 1968, Praha)¹¹⁹
od 1. 1. 2011 bicí nástroje
40. Hon Štěpán (*25. 9. 1993, Prachatice)¹²⁰
od srpna 2016 bicí nástroje
41. Takahashi Yuki (*4. 11. 1987, Tochigi /Japonsko)¹²¹
od ledna 2017 bicí nástroje

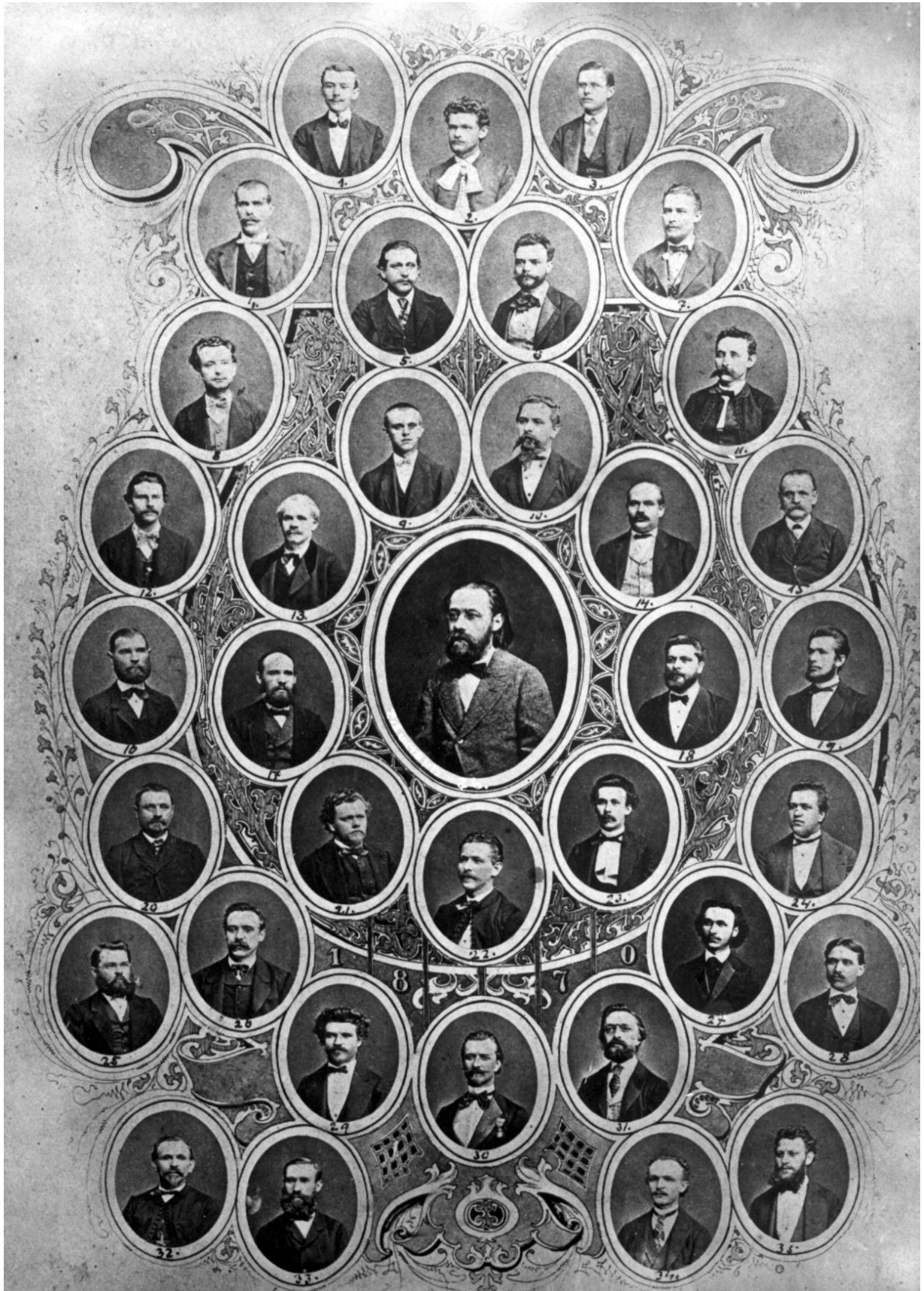
¹¹⁸ Emailová korespondence s Martinem Kuzmou ze dne 12. února 2018.

¹¹⁹ Emailová korespondence s Pavlem Svejkovským ze dne 12. února 2018.

¹²⁰ Emailová korespondence se Štěpánem Honem ze dne 17. února 2018.

¹²¹ Emailová korespondence s Yuki Takahashi ze dne 10. března 2018.

Příloha č. 2: Fotografie členů orchestru Prozatímního divadla z r. 1870

Členové orchestru č. prozatímného divadla r. 1870.

S I. kapelníkem B. Smetanou v čele (č. 36).

1. Troida, hornista.	19. Bukovský, I. flétna.
2. Hruška, II. viol.	20. Matějka Martin, kontrabas.
3. Šmid, II. viol.	21. Lang Theodor, I. viol.
4. Valenta, I. trombon.	22. Čech Adolf, II. kapelník.
5. Horák, II. trombon.	23. Hřimalý Vojtěch, soloviolino.
(Později komponista.)
6. Dvořák A. později komp., viola.	24. Veidiš Jindřich, II. viol.
7. Svid, II. cello.	25. Hodič, II. hoboj.
8. Kváča Jan, tromba.	26. Suk Václav, kontrabas.
9. Hamták, hoboj.	27. Hřimalý, II. viol.
10. Pfaifer Karel, I. klarin.	28. Bláha, II. klarin.
11. Tůma, II. klarin.	29. Krehan Josef, II. viol.
12. Kydery, viola.	30. Holý, I. kornet.
13. Šebek, I. trombon.	31. Staněk, profes., harfa.
14. Duda Josef, I. fagot.	32. Horký, III. trombon.
15. Chlupsa, II. fagot.	33. Trojan, velká tuba.
16. Trojan, IV. kornet.	34. Rebrovič Václav, timpan.
17. Komers Jan, viola.	35. Eichler, III. kornet.
18. Neruda Alois, cello.	36. Smetana Bed., I. kapelník.
(Známý náš komponista.)

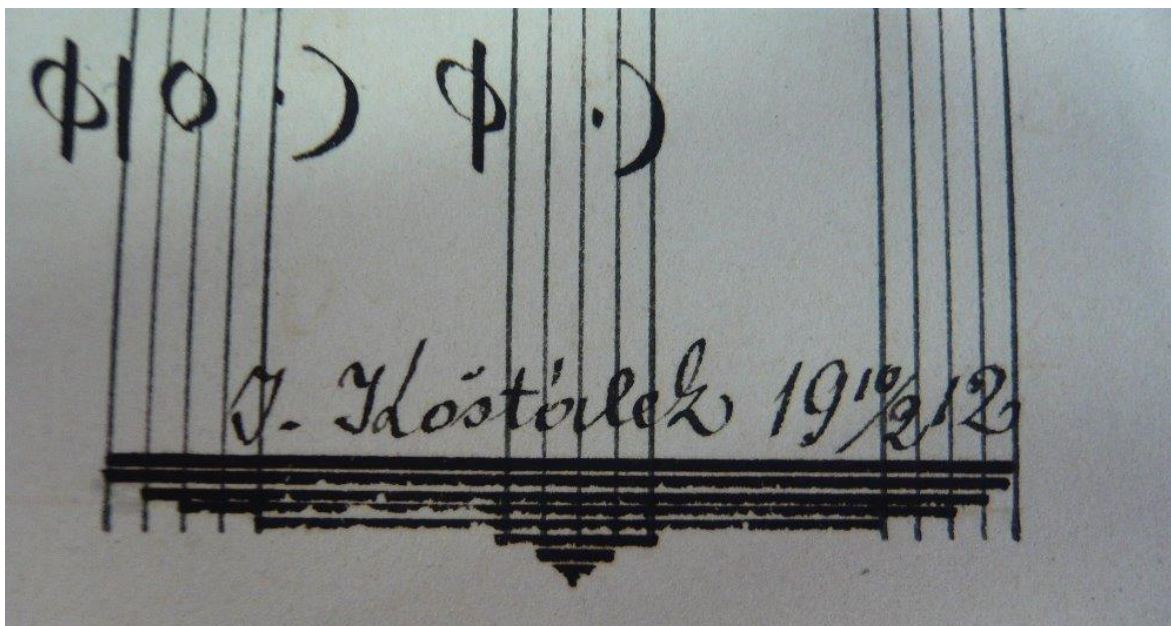
Fotografie členů orchestru Prozatímního divadla z roku 1870. Uloženo v Divadelním oddělení Národního muzea, sign. 2 F 134.

Příloha č. 3: Fotografie z nákupu nové sady tympánů

Fotografie zástupců bicí sekce a vedení opery ND při výběru nových nástrojů pro orchestr ve firmě Kolberg (Německo) z roku 2008. Zleva Oldřich Šatava, Pavel Rehberger (bicí sekce ND), Bernhard Kolberg (majitel firmy), Martin Kopřiva (zprostředkovatel) a Zdeněk Harvánek (vedení opery). Foto archiv Pavla Rehbergra.

Příloha č. 4: Podpis Jana Košťálka

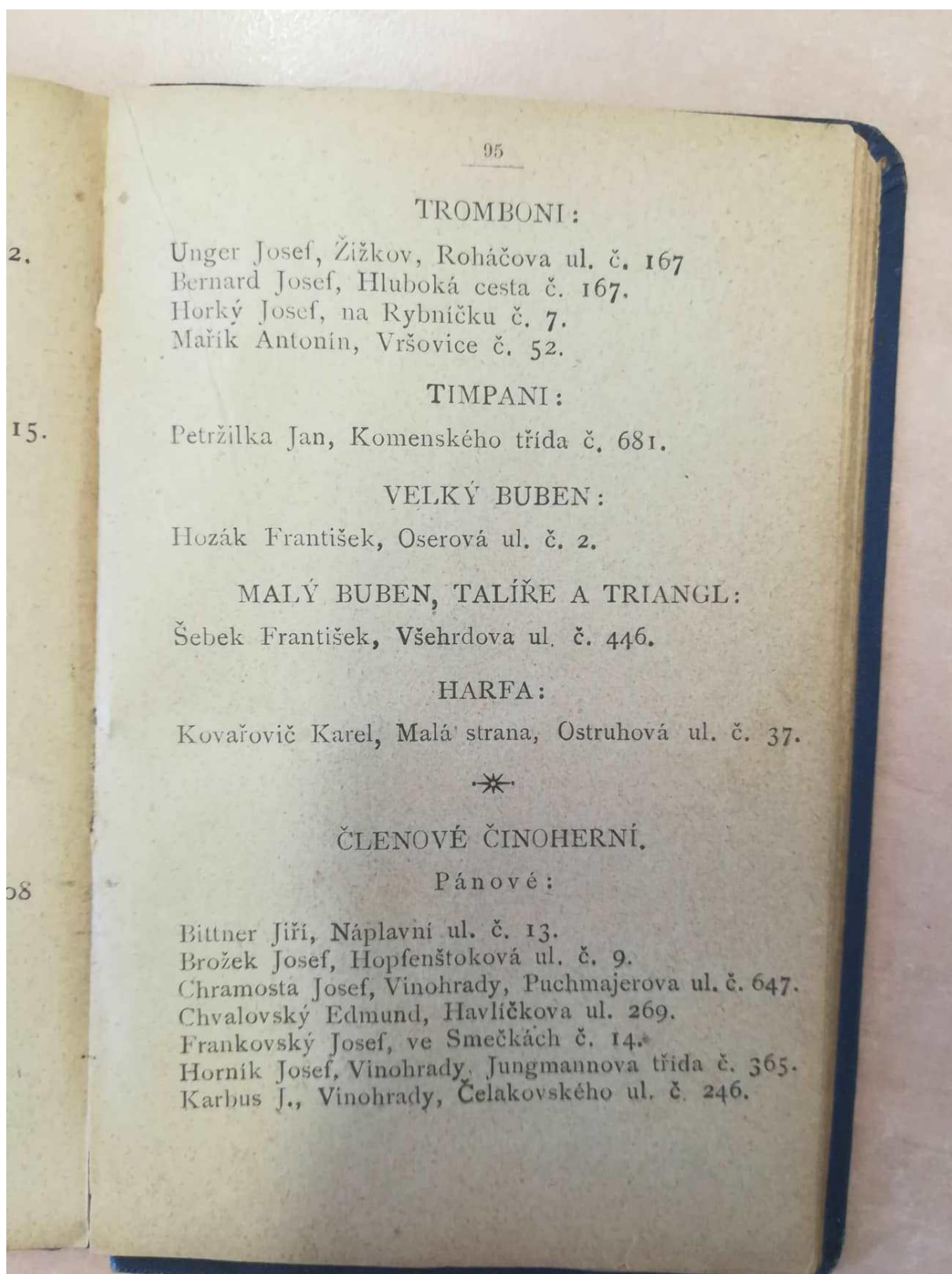
Podpis Jana Košťálka z klavírního výtahu *Popelky* Josefa Rozkošného, jehož opis dokončil 10. 2. 1912. Uloženo v Hudebním archivu ND, sgn. H 28/1.

Příloha č. 5: Fotografie scénického hudby z Prodané nevěsty

Fotografie z představení Prodané nevěsty z roku 1982. V kostýmech Karla Svobinského jsou zobrazeni zleva Miroslav Kympl, Jaromír Rychetský a Petr Pokorný.

Příloha č. 6: Strana z kalendáře ND z roku 1884

95

TROMBONI:

2. Unger Josef, Žižkov, Roháčova ul. č. 167
Bernard Josef, Hluboká cesta č. 167.
Horký Josef, na Rybníčku č. 7.
Mařík Antonín, Vršovice č. 52.

TIMPANI:

15. Petržilka Jan, Komenského třída č. 681.

VELKÝ BUBEN:

- Hozák František, Oserová ul. č. 2.

MALÝ BUBEN, TALÍŘE A TRIANGL:

- Šebek František, Všehrdova ul. č. 446.

HARFA:

- Kovařovič Karel, Malá strana, Ostruhová ul. č. 37.

ČLENOVÉ ČINOHERNÍ.

Pánové:

- 08 Bittner Jiří, Náplavní ul. č. 13.
Brožek Josef, Hopfenštoková ul. č. 9.
Chramosta Josef, Vinohrady, Puchmajerova ul. č. 647.
Chvalovský Edmund, Havlíčkova ul. 269.
Frankovský Josef, ve Smečkách č. 14.
Horník Josef, Vinohrady, Jungmannova třída č. 365.
Karbus J., Vinohrady, Čelakovského ul. č. 246.

Ukázka seznamu hráčů orchestru z kalendáře ND z roku 1884. Uloženo v Archivu ND.

Příloha č. 8: Fotografie Rudolfa Mošny

Rudolf Mošna s Luděkem Hulánem při vystoupení tanečního orchestru asi z 60. let 20. století. Foto osobní archiv Barbory Mošnové.

Příloha č. 9: Tabulka hráčů skupiny bicích nástrojů

	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897	1898	1899	1900	
tympány	J. Petrzilka Filip Bláha																		
malý buben	Fr. Šebek (+trgl.) Jan Košťálek																		
činely	Vaněk																		
velký buben	A. Mařík František Hozák																		
ostatní bicí nástroje																			

	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916	1917	1918	
tympány	Filip Bláha	Josef Knobloch	Josef Janota	Josef Janota	Jan Janota	Mir. Knobloch	Alois Veselý												
malý buben	Jan Košťálek																		
činely	Miroslav Knobloch																		
velký buben	František Hozák																		
veškeré bicí nástroje	Miroslav Knobloch																		
	Otto Šourek																		

	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	
tympány	Alois Veselý																		
malý buben	Jan Košťálek																		
činely	Rudolf Šmejkal																		
velký buben	Otto Šourek																		
ostatní bicí nástroje	Miroslav Knobloch																		
	Karel Černický																		
	Jaromír Mácha																		
	Karel Černický																		
	Jiří Kučera																		
	Jaromír Mácha																		
	Karel Kubr																		

tympány	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
	Oldřich Šatava																	
	Josef Šroubek																	
	Jaromír Kubiček																	
bicí nástroje	Jan Ouředník																	
	Miroslav Kympl																	
	Tomáš Koubek																	
	Jaromír Rychetský																	

tympány	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	Oldřich Šatava									
	Pavel Rehberger									
	Jaromír Kubiček									
bicí nástroje	Jan Ouředník									
	Tomáš Koubek									
	Jaromír Rychetský									
	Yuki Takahashi									